

บทที่ ๓

เนื้อหาสาระของบันทึกประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคมะเร็ง

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ถึงเนื้อหาสาระของบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็ง โดยจะแบ่งเป็น ๒ ประเด็นด้วยกัน กล่าวคือ ประเด็นแรก ผู้วิจัยจำแนกเนื้อหาของบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้เห็นถึงความหลากหลายและน่าสนใจ ส่วนอีกประเด็นหนึ่ง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวคิดต่างๆ ที่แฝงอยู่ในเรื่อง อันเป็นสาระสำคัญของบันทึกประเภทนี้ และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าน่าสนใจ

๓.๑ เนื้อหาของบันทึกประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคมะเร็ง

เนื้อหาสำคัญของบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งก็คือ การนำเสนอประสบการณ์เกี่ยวกับการป่วยและการรักษาโรคมะเร็งของผู้เล่า อย่างไรก็ตาม จากการศึกษากลุ่มข้อมูลทั้ง ๑๓ เรื่อง ผู้วิจัยพบว่าบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเหล่านี้ต่างก็มีแนวทางของเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไป อีกทั้งในแต่ละเรื่องก็ไม่เพียงแต่นำเสนอเหตุการณ์และเรื่องราวประสบการณ์จากการป่วยด้วยโรคมะเร็งเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ยังมีการนำเสนอเรื่องราวอื่นๆ ตามที่ผู้เขียนต้องการ ผู้วิจัยจึงจำแนกเนื้อหาของบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งออกได้เป็น ๔ กลุ่มเนื้อหา กล่าวคือ เนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์การป่วยเป็นมะเร็ง เนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีต เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคมะเร็ง และเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีต่างๆ ของผู้เล่า โดยจะขอกกล่าวถึงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ เนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์การป่วยเป็นโรคมะเร็ง

ประสบการณ์การป่วยของผู้เล่าถือได้ว่าเป็นเนื้อหาส่วนใหญ่ที่ปรากฏในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็ง และเป็นการถ่ายทอดเรื่องจริง ประสบการณ์การจริงของผู้เล่าเอง โดยเรื่องราวดังกล่าวมักเริ่มต้นตั้งแต่การค้นพบความผิดปกติต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย และการรักษาตัวด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้เล่าแต่ละคนก็ล้วนแล้วแต่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ดังจะขอกกล่าวถึง ต่อไปนี้

๓.๑.๑.๑ ประสบการณ์การค้นพบโรคมะเร็ง

ประสบการณ์การค้นพบโรคมะเร็งที่จะกล่าวถึงในที่นี้ก็คือ เหตุการณ์เมื่อผู้เล่าค้นพบความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับร่างกายของตนเอง เช่น การคลำพบก้อนเนื้อ หรือการเจ็บปวดตามอวัยวะต่างๆ และเหตุการณ์เมื่อผู้เล่าได้รับทราบผลการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าป่วยเป็นมะเร็ง โดยจะขอกล่าวถึงในแต่ละประเด็น ดังนี้

๓.๑.๑.๑.๑ การค้นพบความผิดปกติของร่างกาย

การค้นพบความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับร่างกายของผู้เล่า ถือได้ว่าเป็นเหตุการณ์เริ่มแรกที่สุดที่นำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตผู้เล่าในฐานะผู้ป่วยโรคมะเร็ง เหตุการณ์ดังกล่าวมักเกิดขึ้นในตอนต้นเรื่อง ผู้เล่าส่วนใหญ่ในกลุ่มข้อมูลทั้ง ๑๓ เรื่อง มักพบความผิดปกติโดยการคลำพบก้อนเนื้อตามอวัยวะต่างๆ เข้าโดยบังเอิญ เนื่องจากชนิดของมะเร็งที่ผู้เล่าส่วนใหญ่นี้เป็น คือ มะเร็งเต้านม และมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ซึ่งมีอาการระยะแรกที่สังเกตเห็นได้ชัดคือ การเป็นเนื้องอกและต่อมน้ำเหลืองโตผิดปกติจนมองดูคล้ายก้อนเนื้อ

ใน มะเร็งหัวเราะ ผู้เล่าเป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ได้เล่าถึงความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับร่างกายของตนเอง ดังนี้

ผมคลำพบก้อนเนื้อเท่าเม็ดขนุนที่ลำคอใต้คางข้างซ้าย ผมตกใจมาก...

หลังจากนั้นอีกหนึ่งสัปดาห์ ไข้ก้อนเนื้อที่ว่ามันก็ไม่ยุบลง แต่กลับโตขึ้นกว่าเก่า (ปัญญา ฤกษ์อุไร, ๒๕๔๓, ๔๒)

ในเรื่อง ฉันไม่ได้ป่วย แค่เป็นมะเร็ง ผู้เล่าป่วยเป็นมะเร็งเต้านม ได้เล่าถึงเหตุการณ์การค้นพบก้อนเนื้อผิดปกติบริเวณหน้าอกเอาไว้ในตอนต้นเรื่อง ดังนี้

...เข้านี้ทาโลชั่นและแป้งที่บริเวณส่วนบนของหน้าอกด้านขวาตามปกติ เอ๊ะ! มีก้อนอะไรเล็กๆ แข็งๆ เหมือนสิ่วหัวข้างอยู่ข้างใน ก้อนเล็กๆ ไม่เจ็บแต่กวนใจ ... (สุตริก สุวรรณชัยรบ, ๒๕๔๙: ๒๓)

ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งบางเรื่อง ผู้เล่ารู้สึกถึงความผิดปกติในร่างกายของตนขึ้นเพราะเกิดความเจ็บปวดขึ้นกับอวัยวะใดอวัยวะหนึ่ง ซึ่งสัมพันธ์กับชนิดของมะเร็งที่ตนเป็น เช่นใน นิ่ง คุยกับความตาย ผู้เล่าเป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งต่อมลูกหมาก ได้เล่าถึงเหตุการณ์เมื่อมะเร็งได้เริ่มแสดงอาการอย่างแน่ชัดเป็นครั้งแรกเอาไว้ ดังนี้

ท่าทีแรกของมะเร็งเริ่มขึ้นเมื่อต้นเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕... ผมปวด-เมื่อยที่โคนขาข้างขวา

ต้องขอเน้นคำว่า “เมื่อย” นะครับ เพราะเมื่อยจริงๆ ให้ความรู้สึกแปลกๆ อย่างที่ไม่เคยรู้สึกทำนองนี้มาก่อน ที่แรกคิดว่าคงจะปวดเมื่อยเพราะเดินมากหรือออกกำลังกาย ไม่กี่วันคงจะหาย แต่นอกจาก ๑ สัปดาห์ก็ไม่หายแล้ว อาการปวดเมื่อยยังลามล้าไปถึงขาพับหัวเข่า (เชิด ทรงศรี, ๒๕๔๖: ๒๔)

นอกเหนือจากอาการปวดบริเวณโคนขาแล้ว ผู้เล่ายังได้กล่าวถึงอาการอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในระยะเวลาใกล้เคียงกัน ซึ่งในระยยะเวลาดังกล่าวผู้เล่าไม่ทราบว่าเป็นอะไร

...อาการปวดเมื่อยประหลาดกระแทกวูบไปทั้งตัวเหมือนถูกไฟฟ้าแรงสูงผ่า-ผ่านจากบาลหัวลงดิน...ผมแทบจะล้มทั้งยืน และถึงจะไม่ล้มก็ตัวชาขาสั้นริกๆ...เช้าวันรุ่งขึ้น ฉี่แรก...เอ๊ะ มีหยดอะไรสีแดงชมพูออกมาก่อนหนึ่งหยด จากนั้นน้ำฉี่ที่ต่อเนื่องเป็นสีเหลืองอ่อนสวยงามตามปกติ...แต่ฉี่แรกหยดแรกยังมีสีชมพูยังมีสีชมพูทุกครั้ง-ทุกวัน แอมตอนฉี่รู้สึกเจ็บแสบหน่อยๆ และกว่าจะฉี่สุดก็อ้อยสร้อยอยู่นาน (เชิด ทรงศรี, ๒๕๔๖: ๒๕-๒๖)

ใน เมื่อหมอเป็นมะเร็ง ๑ ผู้เล่าในเรื่องนี้ก็เป็นผู้หนึ่งที่พบความผิดปกติของร่างกายครั้งแรกเพราะเกิดปวดท้องอย่างมากและมีอาการถ่ายไม่ออกจนต้องไปโรงพยาบาล

ฉันรู้สึกถึงแรงกดของมะเร็งเมื่อเวลาตีห้า วันอังคารที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๑ ฉันมีอาการปวดท้อง ท้องอืด และถ่ายอุจจาระไม่ออก ไม่มีแม้แต่มขี้กบู้ด ทั้งที่เมื่อตอนเย็นวันก่อนฉันยังพอถ่ายได้ แต่มีอุจจาระเหลวเล็กน้อย

เท่านั้น สิ่งที่เกิดปกติเมื่อคืนนี้คือเสียงลมแล่นในท้องดังโครกครากถี่มาก คล้ายเสียงฟ้าร้องคำรามต่อเนื่องในปลายฤดูฝน...

ขณะนั่งอยู่บนซั๊กโครกพยายามเบ่งอุจจาระอยู่ห้านาที ไม่มีอะไรผ่านออกมาเลย รู้สึกเหมือนมีจุกไม้ก๊อกใหญ่ขนาดลูกกอล์ฟอุดอยู่ในช่องทวารหนัก แน่นอนขยับเขยื้อนไม่ได้... (ธัญ โสภาคย์, ๒๕๔๓: ๖)

อย่างไรก็ดี ในผู้เล่าบางรายอาการของโรคมะเร็งที่เกิดขึ้นในระยะแรกก็ไม่ได้มีการค้นพบความผิดปกติ หรือก่อให้เกิดความเจ็บปวดแบบปัจจุบันทันด่วนแต่อย่างใด แต่กลับมีอาการเจ็บป่วยธรรมดา ทำให้ผู้เล่าไม่ใส่ใจ และปล่อยให้อาการหนักมากขึ้นจึงมาพบแพทย์ ดังเช่น ผู้เล่าใน เนื้อร้ายกลายเป็นติ ที่เล่าถึงอาการเริ่มแรกของตนให้แพทย์ฟัง

“เอ่อ...คือตอนแรกนะคะหมอ หนูมีอาการคล้ายๆ กับคนเป็นภูมิแพ้ค่ะ คือเป็นหวัดมารวดจนคะคุณหมอ ก็เลยซื้อยาแก้แพ้มาทาน พอทานแล้วก็เหมือนกับอาการหวัดจะหายไป แต่พอลงคืน หนูก็จะเป็นอีกอย่างนี้เรื่อยๆ แล้วต่อมาก็ไอ ไอนานมากคะหมอ ทานยาแก้ไออย่างไรก็ไม่หาย... จนหนูต้องไปหาหมอที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง...หมอนั้นบอกว่าหนูเป็นไข้หวัด และคออักเสบค่ะ แต่อาการก็ไม่เห็นมันจะดีขึ้นเลยคะหมอ... เนี่ย...กลับมีก้อนที่คอเห็นใหม่คะ...ที่อกก็มี (ศิริลักษณ์ อุ่นตรงจิตร, ๒๕๔๙: ๒๓-๒๔)

การค้นพบความผิดปกติของร่างกายของผู้เล่าแต่ละคนจึงมีความแตกต่างกันไปตามชนิดของมะเร็งที่เป็น เหตุการณ์ดังกล่าวมักเกิดขึ้นในตอนต้นเรื่อง เป็นสาเหตุให้ผู้เล่าต้องไปพบแพทย์ เพื่อตรวจวินิจฉัยอาการของตน และทำให้ได้ทราบว่าตนป่วยเป็นมะเร็งในเวลาต่อมา

๓.๑.๑.๑.๒ ความรู้สึกของผู้เล่าเมื่อพบว่าป่วยเป็นมะเร็ง

เมื่อผู้เล่าได้ค้นพบความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับร่างกายดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ผู้เล่าก็จะไปพบแพทย์เพื่อทำการตรวจวินิจฉัยร่างกายโดยละเอียด และได้ทราบว่าตนป่วยเป็นมะเร็ง

โรคมะเร็งนั้นเป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นโรคร้ายแรงที่มีภาพลักษณ์อันน่าสะพรึงกลัว คนทั่วไปต่างพากันหวาดกลัวและไม่ต้องการที่จะเป็นโรคนี้อีก ผู้เล่าบางคนในบ้านที่ผู้ป่วยโรคมะเร็งเพียงแต่คลำพบก้อนเนื้อผิดปกติ แม้จะยังไม่ทราบแน่ชัดว่าตนเป็นอะไรนั้นก็แสดงความวิตกกังวลและหวาดกลัวเสียก่อนแล้ว ดังเช่นผู้เล่าใน **เมื่อฉันรู้ตัวว่าเป็นมะเร็งฯ** ซึ่งได้กล่าวถึงเหตุการณ์ตอนที่ตนพบก้อนเนื้อผิดปกติบริเวณหน้าอกเป็นครั้งแรก และความรู้สึกของตนในขณะนั้นเอาไว้ด้วย

ครั้งแรกสุดที่ฉันป้ายมือไปโดน เจ้าก้อนเล็กๆ ตรงเต้านมข้างซ้าย บริเวณสีข้างนั้น ความรู้สึกเย็นวาบแล่นทั่วสันหลัง ก้อนอะไรนะ ความรู้สึกปฏิเสธตามมา ไม่รู้ว่าปฏิเสธอะไรด้วยซ้ำ... (สุภาพร พงศ์พฤกษ์, ๒๕๔๑: ๓)

ดังนั้น ประเด็นสำคัญของเหตุการณ์เมื่อผู้เล่าได้รับทราบว่าตนเองเป็นมะเร็งก็คือความรู้สึกของผู้เล่านั่นเอง โดยผู้เล่ามักจะเปิดเผยความคิด ความรู้สึกของตน ตลอดจนปฏิบัติการตอบสนองต่อผลการวินิจฉัยเอาไว้ในตอนนี้อยู่ ในบ้านที่ผู้ป่วยโรคมะเร็งทั้ง ๑๓ เรื่องผู้เล่าส่วนใหญ่ มักจะตกใจ เสียใจ และไม่อยากเชื่อผลการวินิจฉัย หรือบางรายเมื่อได้รู้แล้วก็อาจเกิดความวิตกกังวล ซึมเศร้า และหวาดกลัวต่อความตาย เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ใน **พิชิตมะเร็งด้วยใจ** ผู้เล่าได้เล่าถึงเหตุการณ์เมื่อแพทย์ได้แจ้งผลการวินิจฉัยโรคว่าตนเป็นมะเร็งเต้านมและจำเป็นต้องตัดเต้านมทิ้งทั้งสองข้าง โดยผู้เล่าได้แสดงให้เห็นถึงความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก ดังนี้

...ฉันเฝ้าแต่ถามตัวเองว่า เป็นไปได้อย่างไร ฉันไม่ได้ฝันร้ายไปหรอกหรือนี่ ฉันกำลังเป็นโรคมะเร็ง โรคที่ใครๆ ต่างก็ประหวั่นพรั่นพรึงสะพรึงกลัวกันนักกันหนา...ฉันจำได้ว่าขณะนั้นฉันอยู่ในภาวะของอารมณ์เศร้า หงอยเหงา ซึมเฉยใจเหม่อลอย หม่นหมอง หมดอาลัยตายอยากในชีวิต น้ำตาคลอเบ้า อยากจะอยู่คนเดียว เบื่ออาหาร... ("ภารุ้ง", ๒๕๔๒: ๔)

เช่นเดียวกับผู้เล่าใน **ฉันไม่ได้ป่วย แค่เป็นมะเร็ง** ที่เกิดปฏิกิริยาด้านลบต่อผลการตรวจพบมะเร็ง กล่าวคือ ร้องไห้ฟูมฟาย ไม่อยากเชื่อผลการรักษา และไม่อยากจะยอมรับว่าตนป่วยเป็นมะเร็ง

คืนนั้นฉันถอดบิ๊บบแล้วร้องให้ฟูมฟาย ระเบิดมันออกมา “ทำไมต้องเป็นเรา แล้วทำไมต้องตอนนี้...” ฉันแอบร้องไห้ต่อ ฟูมฟายและรำพึงรำพัน ชั้นไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ชั้นเป็นคนดีของสังคม ทำไมชั้นต้องมาเป็นมะเร็ง... มันต้องไม่เป็นชั้น ชั้นรับไม่ได้ ฉันร้องให้ฟูมฟายจนหมดน้ำตา เสียเวลากับการไปประมาณสามชั่วโมง เป็นการร้องไห้กับตัวเองที่รันทดมาก ร้องจนปวดหัว... (สุดรัก สุวรรณชัยรบ, ๒๕๔๙: ๓๙)

ผู้เล่าใน มะเร็งหัวเราะ ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่รู้สึกตกใจเมื่อได้ทราบว่าตนเองเป็นมะเร็งเช่นกัน โดยได้แสดงความคิดและความรู้สึกของตนในทันทีที่ได้รับทราบผลการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าตนป่วยเป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลืองระยะที่สอง ดังนี้

ผมใจหายวูบ แทบไม่เชื่อหูตนเอง มะเร็ง มะเร็ง เป็นโรคร้ายที่สุดที่ยากแก่การรักษา คนที่เป็นโรคนี้ จัดว่าเป็นคนเคราะห์ร้ายอย่างที่สุด เป็นบาปกรรมที่ได้ทำมาในอดีตแล้วมาสนองในปัจจุบัน ในใจผมสับสนไปหมด ใจหนึ่งก็ไม่อยากจะเชื่อ แต่หมอรรถมนูญยืนยันว่าเป็นมะเร็งแน่นอน (ปัญญา ฤกษ์อุไร, ๒๕๔๓: ๓๔)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้เล่าส่วนใหญ่มักมีความคิด ความรู้สึก ตลอดจนพฤติกรรมตอบสนองต่อโรคมะเร็งในด้านลบทั้งสิ้น สันนิษฐานว่าเป็นเพราะการรับรู้โดยทั่วไปว่าโรคมะเร็งเป็นโรคร้ายแรงที่รักษาไม่หาย และความเชื่อที่ว่าผู้ที่ป่วยเป็นมะเร็งล้วนแล้วแต่ต้องตายอย่างทุกข์ทรมาน จึงทำให้ผู้เล่าส่วนใหญ่เกิดความหวาดกลัวต่อความตายที่มองเห็นอยู่ตรงหน้า จึงปฏิเสธและไม่อยากเชื่อว่าตนจะป่วยเป็นโรคร้ายนี้ แต่เหตุการณ์ในตอนนั้นก็มักเกิดขึ้นเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผู้เล่าส่วนใหญ่จะกล่าวถึงความรู้สึกอันโศกเศร้าและวิตกกังวลของตนเพียงสั้นๆ แล้วผู้เล่าก็จะสามารถตั้งสติได้อย่างรวดเร็ว และเริ่มกระบวนการรักษาต่อไปได้

อย่างไรก็ดี ยังมีผู้เล่าอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้แสดงความรู้สึกโศกเศร้า หรือวิตกกังวลต่อความเจ็บป่วยของตนแต่อย่างใด แม้ว่าจะทราบจากแพทย์ว่าตนป่วยเป็นมะเร็งก็ไม่ได้ตกใจหรือหวาดกลัว ดังเช่นใน มองชีวิตผ่านมะเร็ง

ผมขอย้อนกลับไปเล่าถึงความรู้สึกเมื่อตอนที่หมอแจ้งผลการตรวจว่า
แม่ขึ้นเนื้อที่หมอดึงออกมาตรวจสามชิ้นไม่ได้บอกว่าเป็นมะเร็ง แต่ผลเลือด
ฟ้องอยู่ว่าเป็นมะเร็ง ผมไม่ได้รู้สึกตกใจ ซึ่งผมพูดอยู่เสมอว่าไม่กลัว ไม่ตกใจ
แต่ชัดเจนว่าไม่สะดวกนะ ช่วงนี้ไม่สะดวกเป็นอะไรทั้งนั้น เพราะผมมีงานต้องทำ
อีกมาก... (วราภา วัฒนชะขยางกูร, ๒๕๔๙: ๑๓๔)

นอกจากนี้ ผู้เล่าบางรายยังกล่าวถึงเหตุการณ์เมื่อตนได้รับรู้ว่าตนเองเป็นมะเร็งด้วยอารมณ์
ขัน ดังเช่นผู้เล่าใน เนื้อร้ายกลายเป็นดี ที่เมื่อหมอสันนิษฐานว่าป่วยเป็นมะเร็งกลับไม่แสดง
ปฏิกิริยาตอบสนองแต่อย่างใด กลับเป็นแม่ของผู้เล่าเองเสียอีกที่ตกใจและหมอต้องเป็นห่วงสุขภาพ
เสียแทน

หมอลงหน้าใจ ในขณะที่แม่ต้องเอายามอันใหม่ขึ้นมาดมแทน อัน
เก่ามันหมดกลิ่นไปแล้ว...

“อาการของน้อง เหมือนกับจะป่วยเป็นมะเร็งเลยนะครับ”

“.....”

“หahaha!!! ลูกดิฉันเป็นมะเร็งหรือคะ”

พุดจบแม่ก็เป็นลมล้มลงไป ร้อนถึงพยาบาลต้องเข้ามาปฐมพยาบาลแม่
ของคนป่วยกันยกใหญ่ (ในขณะที่คนป่วยกลับนั่งฟังหมอเฉยๆ ไม่ตื่นเต้น และ
ไม่แสดงอาการอะไรเลย)

“เออ...คุณแม่ครับ ลูกขึ้นมาฟังหมอก่อนนะครับ”

หมอละล่ำละลักเรียกแม่ของฉัน เพราะเกรงว่างานนี้จะทำให้ป่วยกันทั้ง
แม่ทั้งลูก ลูกเป็นมะเร็ง แม่อาจจะมีความดันโลหิตสูง เส้นเลือดแตกในสมอง
ตายได้ แต่ทว่าด้วยสปีริต แม่ก็ลุกขึ้นมานั่งดมยามต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง

“ปัจจุบันนี้มะเร็งอาจหายขาดได้โดยการรักษานะครับ คุณแม่อย่าเพิ่ง
กังวลเกินไป จะไม่ดีต่อสุขภาพนะครับ” หมอบอก (ศิริลักษณ์ อุ่นตรงจิตร,
๒๕๔๙: ๒๕)

จะเห็นได้ว่าปฏิกิริยาของผู้เล่าภายหลังจากที่ได้ทราบว่าตนป่วยเป็นมะเร็งนั้นมีหลากหลาย และแตกต่างกันออกไป และไม่จำเป็นว่าจะต้องแสดงออกในด้านลบแต่เพียงอย่างเดียว ผู้เล่าบางคนแสดงความรู้สึกตกใจ เสียใจ และไม่เชื่อว่าตนป่วยเป็นโรคร้าย แต่ก็มีผู้เล่าอีกหลายคนที่ไม่แสดงความรู้สึกตกใจหรือวิตกกังวลต่อโรคร้ายไข้เจ็บของตนเองเลย เนื้อหาเกี่ยวกับการค้นพบโรคมะเร็งของผู้เล่านี้อาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจใคร่รู้ว่าผู้เล่าจะปฏิบัติตนอย่างไรต่อไป อีกทั้งผู้อ่านที่เป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งก็อาจเกิดความรู้สึกร่วมไปกับผู้เล่า โดยเฉพาะเมื่อผู้เล่าได้กล่าวถึงความรู้สึกของตนที่มีต่อโรคมะเร็ง

๓.๑.๑.๒ ประสบการณ์เกี่ยวกับการรักษาของผู้เล่า

การรักษาตัวให้หายจากโรคมะเร็งของผู้เล่าเป็นเนื้อหาส่วนใหญ่ของบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็ง และอาจถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่ผู้อ่านสนใจใคร่รู้ โดยเฉพาะผู้อ่านที่ต้องการแสวงหาแนวทางเพื่อรักษาโรคมะเร็ง การรักษาโรคมะเร็งที่ปรากฏในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งทั้ง ๑๓ เรื่อง สามารถแบ่งออกได้เป็นการรักษาโรคมะเร็งตามแนวทางการแพทย์แผนปัจจุบัน และการรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือก ซึ่งจะขอกล่าวถึงในรายละเอียด ดังนี้

๓.๑.๑.๒.๑ การรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน

การรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันเป็นแนวทางการรักษาหลักที่ผู้เล่าส่วนใหญ่ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเลือกใช้ในการรักษาตัว โดยในกลุ่มข้อมูลทั้งหมด ๑๓ เรื่อง ผู้วิจัยพบว่ามีจำนวนถึง ๘ เรื่อง กล่าวคือ มุมมองของชีวิตที่ผ่านพ้นโรคมะเร็ง, มะเร็งที่รัก, พิษิตมะเร็ง ด้วยใจ, มะเร็งหัวเราะ, ๓๖๕ วันมหัศจรรย์, เนื้อร้ายกลายเป็นดี, มองชีวิตผ่านมะเร็ง และฉันไม่ได้ป่วย แค่เป็นมะเร็ง โดยการรักษาที่พบมากที่สุดก็คือ การผ่าตัด การฉายรังสี และการให้เคมีบำบัด ซึ่งเป็นการรักษาที่เป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับว่าได้ผลดี สามารถกำจัดเซลล์มะเร็งได้ อย่างไรก็ดี การรักษาทั้ง ๓ วิธีที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นก็เป็นที่ทราบกันดีว่าก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานกับผู้ป่วยอย่างยิ่ง เพราะกระบวนการรักษาดังกล่าวทำให้ผู้ป่วยเกิดความเจ็บปวด ร่างกายเสื่อมโทรม อีกทั้งยังมีผลข้างเคียงอีกมากมาย นอกจากนี้ ภาวลักษณะอันน่าสะพรึงกลัวของโรคมะเร็งก็มีที่มาจากกระบวนการรักษาอันก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานต่อผู้ป่วยอย่างยิ่งด้วยประการหนึ่ง

ดังนั้น เนื้อหาส่วนใหญ่ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ผู้เล่าเลือกใช้การรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันจึงมุ่งเน้นไปที่ผลข้างเคียงจากการรักษาอันนำมาซึ่งความทุกข์ทรมานต่อผู้เล่าเป็นอย่างยิ่ง

ผลข้างเคียงจากการรักษาในที่นี้ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เล่าเมื่อได้รับการรักษาด้วยวิธีการทางการแพทย์ต่างๆ ทั้งผลข้างเคียงที่มีต่อร่างกาย และผลกระทบต่อจิตใจของผู้เล่า ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็ง ผู้เล่าที่เลือกใช้การรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันต่างก็ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ตนได้ประสบในระหว่างการรักษาตัวในโรงพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเน้นย้ำให้เห็นถึงความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นจากกระบวนการรักษานั้นๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ใน ๓๖๕ วันมหัศจรรย์ฯ ผู้เล่าเป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลืองที่เข้ารับการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน และได้กล่าวถึงกระบวนการตรวจวินิจฉัยโรคมะเร็งซึ่งเป็นเพียงขั้นตอนแรกก่อนเริ่มการรักษาที่แท้จริงเท่านั้น แต่ก็ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง

...เหนื่อยแทบบ้า เพราะเสียงคลื่นแม่เหล็กดั่งม-า-ก ดั่งเข้าไปถึงโสตประสาทจนแทบทนไม่ได้ เจ้าเครื่องนี้ทั้งแคบทั้งดั่ง ทำไม ๓ นาทีมันช่างนานเช่นนี้

เสียงเงียบไปแล้ว แต่เหนื่อยยังคงอยู่ในอุโมงค์แคบเดียวเท่านั้น เสียงเจ้าหน้าที่บอกอีกครั้งว่าคราวนี้ประมาณ ๖ นาที หนูอยากจะทำวงหนีออกมาเสียให้ได้ มันน่ากลัวมาก แกรมหนักหูเป็นที่สุด ขยับตัวก็ไม่ได้ แกรมช่วงหลังนี้เสียงยิ่งดังกว่าเดิมอีก คงเพราะใช้เวลานานกว่าเดิม หนูรู้สึกแย่มาก

ใครก็ได้ช่วยหนูด้วย!

ทำไม ๖ นาทีมันนานเหมือน ๖ วันอย่างนี้ (นันทกานต์ ฤทธิวงศ์, ๒๕๔๖: ๗๗-๗๘)

ใน พิชิตมะเร็งด้วยใจ ผู้เล่าได้เข้ารับการรักษาโรคมะเร็งเต้านมด้วยการตัดเต้านมออกทั้ง ๒ ข้าง แม้ว่าการรักษาด้วยการผ่าตัดจะเป็นการรักษาที่ก่อให้เกิดผลข้างเคียงน้อยที่สุด และมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการกำจัดเซลล์มะเร็ง แต่ก็ยังก่อให้เกิดความเจ็บปวดกับผู้เล่าได้เป็นอย่างมาก

...ฉันอาเจียนและรู้สึกปวดร้าวทั่วไปหมดทั้งตัว...ราวกับว่าถูกท่อนไม้ทุบไปทั้งตัว บริเวณหน้าอกเหมือนมีใครเอาเชือกเส้นใหญ่ๆ มาผูกรัดชั้นเกลียวจนแน่นแทบจะหายใจไม่ออก มองดูรอบๆ ตัวมีขูดน้ำเกลือและขูดน้ำเหลืองจากแผลหน้าอกข้างละ 4 ขวด รวมเป็น 8 ขวด ถุงท่อต่อปัสสาวะมีสายระโยงระยางเต็มไปหมด ทำให้คิดไปว่าสิ่งที่ต้องเผชิญอยู่ในขณะนั้นก็คือเครื่องพันธนาการราวกับว่าเป็นนักโทษคดีอุกฉกรรจ์ที่ถูกตีตรวนเอาไว้ ("ภารุ้ง", ๒๕๔๖: ๒๑)

ส่วนการรักษาด้วยการฉายรังสีและให้เคมีบำบัดนั้นก็เป็นที่ทราบกันดีว่ามีผลข้างเคียงมากและก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่ผู้ป่วยอย่างยิ่ง ผู้เล่าที่รับการรักษาด้วยการฉายรังสีและเคมีบำบัดก็ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องประสบกับความทุกข์ทรมานจากผลข้างเคียงที่เกิดขึ้น ดังนั้นเรื่องราวเกี่ยวกับการรักษาของผู้เล่าที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีข้างต้นนี้ ก็มักจะนำเสนอถึงผลข้างเคียงที่เกิด เช่น อาการคลื่นไส้ อาเจียน ผมหงอก เป็นแผลในช่องปาก ตลอดจนความรู้สึกทุกข์ทรมานของผู้เล่า ดังเช่น ใน **เนื้อร้ายกลายเป็นดี** ที่ผู้เล่าเล่าถึงอาการแพ้ยาเคมีบำบัดอย่างรุนแรง และความรู้สึกทุกข์ทรมานของตนเองที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวเอาไว้อย่างละเอียด ดังนี้

อาการแพ้ยาของฉันมีมากขึ้น ทั้งท้องเสียแบบรุนแรงแบบที่ว่าไม่สามารถกินอะไรได้เลยแม้แต่นิดเดียว แต่ลำไส้ก็ยังทำงานหนักเหมือนเดิมคือถ่ายออกมาตลอด พูดได้ว่าตลอดเวลาด้วยซ้ำไป ร่างกายขาดน้ำ แม้หมอจะให้น้ำเกลือโดยเปิดเส้นเลือดถึงสองเส้น แต่ริมฝีปากฉันก็ยังคงแห้งผากเหมือนคนหิวน้ำตลอดเวลา เท่านั้นยังไม่พอ ในปากและลำคอก็ยังเป็นแผลเหวอะหะเนื่องจากฤทธิ์เคมีบำบัด กลืนอะไรไม่ได้เลยแม้แต่ น้ำเปล่า (ศิริลักษณ์ อุ่นตรงจิตร, ๒๕๔๙: ๑๕๓)

...สำหรับฉันแล้ว มันเป็นความทรมานที่มากมายที่สุดแล้ว ฉันไม่สามารถทำให้สงบได้ แม้จะสวดมนต์ หรือพยายามกำหนดสมาธิ ความเจ็บปวดจากการป่วยก็ดูจะยิ่งเพิ่มขึ้น ฉันรู้แต่ว่าฉันปล่อยให้เวลาผ่านไปช้าๆ โดยการพยายามทำให้ใจให้สงบ รอเพียงแต่ให้ฤทธิ์ของยาช่วยชีวิต เพราะไม่สามารถทำอะไรได้

ดีกว่านี้อีกแล้ว วุบนั้นฉันก็คิดขึ้นมาว่า ความตายมันทรمانอย่างนี้เชียวหรือ (ศิริลักษณ์ อุ่นตรงจิตร, ๒๕๔๙: ๑๕๔-๑๕๕)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าผู้เล่าต่างได้รับความเจ็บปวดอย่างมากจากผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นจากการรักษา ผู้เล่าแต่ละคนต่างบอบช้ำทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เนื้อหาในส่วนดังกล่าวนี้ จึงทำให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยโรคมะเร็งอย่างชัดเจนอย่างไรก็ดี แม้ว่ากระบวนการรักษาต่างๆ เหล่านี้จะทำให้ผู้เล่าต้องประสบกับความทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง แต่ในท้ายที่สุดผู้เล่าก็จะสามารถผ่านเหตุการณ์เหล่านั้นไปได้

๓.๑.๑.๒.๒ การรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือก

ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งส่วนใหญ่ การรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือกมักเป็นแนวทางการรักษาที่ใช้ร่วมกับการรักษาด้วยวิธีการแพทย์แผนปัจจุบัน ดังเช่นในเรื่อง เมื่อหมอบเป็นมะเร็งภาค ๒ และนั่งคุยกับความตาย หรือเป็นแนวทางการรักษาที่ผู้เล่าเลือกเมื่อการรักษาด้วยวิธีการแพทย์ไม่ได้ผลอีกต่อไป ดังเช่นเรื่อง มะเร็งขึ้นสมอง เป็นต้น

อย่างไรก็ดี จากกลุ่มข้อมูลทั้ง ๑๓ เรื่อง ผู้วิจัยพบว่ามีบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งจำนวน ๒ เรื่องที่ผู้เล่าเลือกใช้การรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือกเป็นแนวทางหลักในการรักษาโรคมะเร็งและปฏิเสธการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน คือเรื่อง เมื่อฉันรู้ว่าตัวเองเป็นมะเร็งฯ ที่ผู้เล่าเลือกการรักษาด้วยวิธีธรรมชาติบำบัดเพียงอย่างเดียว ส่วนเรื่อง เมื่อหมอบเป็นมะเร็ง แม้ผู้เล่าจะเข้ารับการผ่าตัดด่าไล่เพื่อรักษาเป็นเบื้องต้น แต่ก็ปฏิเสธที่จะรับเคมีบำบัดและการฉายรังสีต่อไป

เนื้อหาในตอนแรกของบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งทั้ง ๒ เรื่องที่กล่าวมานั้น มักเป็นการแสดงให้เห็นถึงความลังเลใจและสับสนในการเลือกวิธีรักษาของผู้เล่า ตลอดจนการถูกคัดค้านจากแพทย์ผู้รักษาโรคมะเร็ง เนื่องจากการรักษาด้วยวิธีการแพทย์ทางเลือกนั้นยังไม่ได้รับการรับรองจากวงการแพทย์ว่าสามารถกำจัดมะเร็งให้หมดไปได้อย่างที่วิธีทางการแพทย์แผนปัจจุบันทำได้ ดังนั้น การที่ผู้เล่าจะเลือกรักษาตัวด้วยการแพทย์ทางเลือกแต่เพียงอย่างเดียวจึงเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยมีใครปฏิบัติมาก่อน และแพทย์แผนปัจจุบันก็มักจะไม่เห็นด้วย ดังเช่นผู้เล่าใน เมื่อฉันรู้ว่าตัวเองเป็นมะเร็งฯ ซึ่งเป็นมะเร็งเต้านมและไม่ต้องการผ่าตัดเต้านมทิ้ง จึงคิดจะรักษาตัวด้วยวิธีธรรมชาติบำบัด แต่ก็ถูกแพทย์ผู้เชี่ยวชาญตำหนิ

เมื่อฉันถามว่ามีทางออกอย่างอื่นที่ไม่ใช่การผ่าตัดหรือไม่ ฉันแทบจะถูก ตะคอกเอา หากเป็นเด็กมากกว่านี้ “คุณต้องการตายเร็วหรืออย่างไรจึงคิดเรื่อง สมุนไพร ไซ้ เราได้ยินมาว่าดอกแพงพวยหรือหญ้าปักกิ่งอาจมีผลต่อเซลล์มะเร็ง แต่คุณต้องกินกันเป็นเกลียวทีเดียวนะ คุณจะสู้อีหิวหรือ” ...ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นซึ่ง มีดีกรีสูงสุดมาจากอเมริกา ก็เลยออกจะขุ่นๆ เอากับฉัน “ความจริงคงไม่ใช่ตัว ฉัน แต่เป็นความคิดตามที่ท่านเรียกว่ามีความคิดแฉงๆ (สุภาพร พงศ์พฤกษ์, ๒๕๔๐: ๒๒)

เช่นเดียวกับผู้เล่าใน เมื่อหมอบเป็นมะเร็ง ที่เมื่อรับการผ่าตัดได้แล้วก็ไม่ต้องการรับการ รักษาด้วยเคมีบำบัดและการฉายรังสี แต่เมื่อเขาได้สอบถามแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและแจ้งเหตุผลว่าการ รับเคมีบำบัดอาจทำให้มะเร็งลุกลามไปรวดเร็วขึ้น แต่แพทย์ก็ยังยืนยันว่าผู้เล่าจำเป็นต้องรับการ รักษาต่อไป

...“สมมติถ้าผมไม่ยอมทำคีโมเทอราปี เพราะเกรงว่าเซลล์มะเร็งที่ หลงเหลือมันจะก้าวร้าวมากขึ้นล่ะ จะได้อะไร” ฉันตั้งใจใช้อาหารในการบำบัด มะเร็งที่เหลือ

หมอบทุกคนที่ได้ฟังนิทานเรื่องนี้มีความเห็นตรงกันหมด เขาพูดคล้ายกัน “ถึงอย่างไรอาจารย์ก็ต้องยอมทำคีโมเทอราปี”

“เพราะอะไร” ฉันอยากรู้ แล้วก็ได้อำตอบจริงด้วย

“เพราะพวกเราเป็นแพทย์แผนปัจจุบันนะซีอาจารย์” (ธันย์ โสภาคย์,

๒๕๔๒: ๒๒)

อย่างไรก็ดี ผู้เล่าทั้ง ๒ เรื่องนี้ก็ยังคงยืนยันที่จะรักษาตัวด้วยการแพทย์ทางเลือกต่อไป ตามที่ตนเชื่อถือ โดยมักให้เหตุผลที่ปฏิเสธการรักษาตามวิธีการแพทย์แผนปัจจุบันว่า การแพทย์ แผนปัจจุบันนั้นแม้จะสามารถทำลายเซลล์มะเร็งได้จริง แต่ก็ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานกับผู้ป่วย อย่างมาก ทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยตกต่ำ อีกทั้งก็ไม่อาจรักษาให้หายขาดได้จริง ดังเช่นที่ผู้ เล่าใน เมื่อหมอบเป็นมะเร็ง ได้ให้เหตุผลที่ตนไม่ต้องการรับเคมีบำบัดไว้ ดังนี้

...อาวูธที่ฆ่ามะเร็งนั้นย่อมทำลายเซลล์ของร่างกายที่ยังคืออยู่ด้วยเสมอ
รังสีบำบัดย่อมทำลายเซลล์บุลำไส้ จนกระทั่งลำไส้อักเสบ บวม ไม่ยอมให้อาหารผ่าน ในที่สุดลำไส้ทั้งขดอาจเกาะติดกันแน่นเนี้ย เป็นปัญหาใหญ่ที่จะต้อง
ตามแก้ไขกันต่อไป

...พิษของเคมีบำบัดยังแสดงออกทางกระเพาะอาหารและลำไส้ ทำให้
คลื่นไส้อาเจียน พิษที่ไปสู่สมองทำให้ความคิดอ่านหยุดนิ่งถึงกับนั่งซึมอยู่กับที่
ขาดคุณภาพชีวิต...ฉันเองเป็นคนไม่ชอบอยู่เฉย...ฉันยังชอบขับรถท่องเที่ยวตาม
ต่างจังหวัด ไปเล่นกีฬาที่ชอบ...ถ้าให้ฉันนั่งๆ นอนๆ ดูทีวีอยู่บ้านระหว่างที่รับ
ผลข้างเคียงของยาฆ่ามะเร็ง มีหน้าซำยังมีนัดกับหมอฆ่ามะเร็งอีกสัปดาห์ละครั้ง
เป็นเวลาหนึ่งปี...แล้วกลับมานั่งซึมอยู่ที่บ้านเพราะเมายาอีกสองสามวัน...ด้วย
เหตุนี้ฉันจึงตัดสินใจไม่รับเคมีบำบัด (ฉันทน์ โสภาคย์, ๒๕๔๓: ๔๒-๔๓)

เนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์การรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือก มักนำเสนอประสบการณ์
จากกระบวนการบำบัดและเยียวยาตัวเองด้วยวิธีต่างๆ ตามหลักการที่ผู้เล่ายึดถือปฏิบัติ เช่น
การทำอาหารตามหลักแมคโครไบโอติกส์ การล้างพิษด้วยวิธีสวนทวารตามหลักการชีวิต การ
ฝังเข็มและการรับพลังจักรวาล เป็นต้น ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าแม้กระบวนการเหล่านี้จะยุ่งยาก
ซับซ้อนและปฏิบัติตามได้ยาก แต่ผู้เล่าเหล่านี้ก็ได้แสดงให้เห็นถึงผลดีของการรักษาดังกล่าว ซึ่ง
ไม่เพียงแต่ปราศจากความทุกข์ทรมาน ยังทำให้ผู้เล่ามีคุณภาพชีวิตและสุขภาพจิตที่ดีขึ้นอีกด้วย

ใน เมื่อฉันรู้ว่าตัวเองเป็นมะเร็งฯ ผู้เล่าได้เล่าถึงประสบการณ์จากการล้างพิษด้วยวิธี
สวนทวาร และความรู้สึกไม่คุ้นเคยกับวิธีการเหล่านี้ แต่เมื่อได้ทำแล้วก็รู้สึกว่าร่างกายสะอาดขึ้น
และถือว่าเป็นผลดีกับร่างกายของตนเอง

ฉันเองรู้สึกประดักประเดิดและงุ่มง่ามอยู่ในที่กับการระบายสารพิษโดย
การใช้อุปกรณ์ที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนมาเหย้าเข้าช่องก้นของตัวเอง แต่เมื่อได้
ลองทำ มันก็เป็นเรื่องธรรมดาที่หาได้พิศดารเหมือนแรกคิดไม่...

...

เจ้าสิ่งทีออกมาทำให้ฉันสุดที่จะประหลาดใจเอาทีเดียว สิ่งตกค้าง
หมักหมมซึ่งเราอาจจะไม่คาดว่าอวัยวะของเรามันได้ทำหน้าที่หนักเพียงใด ก็ปึมิ

รู้ที่ปี เพิ่งมีโอกาสได้เป็นเทศบาลให้กับตัวเองก็ตอนป่วยมีคุณมะเร็งมาขอยู่ด้วย
นี่แหละ แม้จะเป็นการชำระร่างกายเฉพาะส่วนเบื้องล่างที่เป็นลำไส้ใหญ่ แต่ก็
รู้สึกสบายโล่งสะอาดสะอาดอันทีเดียว (สุภาพร พงศ์พฤกษ์, ๒๕๔๐: ๖๓-๖๔)

เช่นเดียวกับผู้เล่าใน **นึ่ง** คุยกับความตาย ที่ผู้เล่าเลือกรักษาโรคมะเร็งด้วยการแพทย์แผน
ปัจจุบันผสมผสานกับวิถีธรรมชาติบำบัด โดยได้กล่าวถึงผลดีของการรับประทานอาหารแบบ
ธรรมชาติบำบัดของบัลวี* ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยในการบำบัดโรคมะเร็งเท่านั้น แต่ยังช่วยรักษาโรค
อื่นๆ ได้อีกด้วย

...ผมว่าอาหารแบบบัลวีลดความอ้วนได้ซัวร์ ใครๆ ทักว่าผมผอมลง แต่ผมไม่
อยากอ้วนไปกว่านี้แล้ว มันดีสำหรับสุขภาพผมนะครับ รู้สึกตัวเบา
กระปรี้กระเปร่า ผิวพรรณก็ดีขึ้น หัวเข่าขวาและสันเท้าขวาที่เคยเจ็บหายไปเฉย
เลย อีกทั้งโรคประจำตัว เช่น ท้องผูกที่เป็นตั้งแต่ปีมะโว้ต่อเนื่องกันมายาวนาน
เลิกกินยาถ่ายหรือใช้ยาสวนเด็ดขาด เพราะถ่ายได้อย่างฉลุย (เชิด ทรงศรี,
๒๕๔๖: ๑๑๙)

กล่าวโดยสรุป บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ผู้เล่าเลือกการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันเป็น
แนวทางหลักก็จะไม่ปรากฏว่าผู้เล่าได้รับความทุกข์ทรมานแต่อย่างใด กลับแสดงให้เห็นถึงผลดี
จากการรักษาดังกล่าว ซึ่งไม่เพียงแต่ผลทางร่างกายเท่านั้น หากแต่ยังส่งผลดีต่อจิตใจอีกด้วย

๓.๑.๒ เนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีตของผู้เล่า

ประสบการณ์ในอดีตของผู้เล่าในที่นี้หมายถึง เรื่องราวประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน
ชีวิตของผู้เล่าก่อนที่จะป่วยเป็นมะเร็ง โดยในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งบางเรื่องก็มักจะสอดแทรก
ประสบการณ์ต่างๆ ในอดีตเอาไว้เป็นระยะๆ แต่มีบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็ง ๒ เรื่อง คือ มะเร็งขึ้น
สมอง และ มองชีวิตผ่านมะเร็ง ที่ผู้เล่าย้อนไปเล่าตั้งแต่วัยเด็กของตนแล้วดำเนินเรื่องต่อมา
จนถึงปัจจุบัน โดยเรื่องราวเหล่านั้นมักจะมี ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับปัจจุบัน

* แนวทางการรักษาแบบธรรมชาติบำบัดแนวทางหนึ่ง

เนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีตที่น่าสนใจประการหนึ่ง ก็คือ การที่ผู้เล่าย้อนความทรงจำไปเล่าถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตเพื่อสืบหาสาเหตุสำคัญหรือปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ตนต้องป่วยเป็นโรคมะเร็งในปัจจุบัน โดยสาเหตุต่างๆ เหล่านั้นเป็นการสันนิษฐานที่มาจากความเชื่อส่วนบุคคลของผู้เล่าเอง

ใน **ฉันไม่ได้ป่วย แค่เป็นมะเร็ง** ผู้เล่าได้ย้อนความทรงจำไปเล่าถึงวิถีชีวิตของตนเอง ก่อนหน้าที่จะพบว่าตนเป็นมะเร็ง ว่าเป็นคนที่เคร่งเครียดกับการทำงาน ไม่ให้ความสำคัญกับการพักผ่อน การสะสมความเครียดและละเลยสุขภาพเช่นนี้ เป็นเหตุให้ต้องป่วยเป็นมะเร็ง

...ฉันใช้ร่างกายในการทำงานมากไปหน่อยเลยพักผ่อนน้อยเป็นประจำ ทำงานหนักจนมีเพื่อนร่วมงานสองคนที่สนิทกันมาก ทำงานด้วยกันมาสิบสองปีแล้ว ชื่อความสำเร็จกับความเครียด เจ้าสองตัวนี้ร่วมหัวจมท้ายกับฉันตลอด ยิ่งสี่ปีหลังทำงานเอเจนซีระดับไฟว์สตาร์ เรื่องอยู่ดีก็ติดกันหลายวันหรือเป็นอาทิตย์สำหรับคนเอเจนซีแล้วเป็นเรื่องปกติ

...ฉันค่อนข้างชินกับเรื่องทีคนใกล้ตัวหลายคนบ่นว่า ฉันทำงานมากเกินไป เพื่อนบางคนเรียกฉันว่าสิ่งมีชีวิตที่ทำงาน ตามปกติฉันมักจะหอบเอางานมาทำต่อที่บ้านจนตีสองตีสาม แล้วฉันก็ยังคงไปทำงานตอนเช้าตามปกติ คือทำงานแล้วมันสนุกนี่คะ มันหยุดไม่ได้ (สุดรัก สุวรรณชัยรบ, ๒๕๔๙: ๔๐-๔๑)

เช่นเดียวกับผู้เล่าใน **มองชีวิตผ่านมะเร็ง** ที่ผู้เล่าย้อนความทรงจำไปเล่าเรื่องราวในอดีตของตนเพื่อให้เห็นถึงบุคลิกภาพบางประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เล่า ทำให้ผู้เล่ากลายเป็นคนเคร่งเครียดและจริงจังกับการทำงาน จนละเลยการดูแลสุขภาพ ทำให้กลายเป็นมะเร็งในที่สุด

เมื่อก่อนผมไม่ค่อยเห็นคุณค่าของการพักผ่อนนอนหลับสักเท่าไร...ผมไม่ได้รู้ว่าร่างกายของผมต้องการพักผ่อนเหมือนกัน ผมพบว่าตัวเองมักจะทำแต่เรื่องยากๆ ผมเริ่มทำงานพิธีกรครั้งแรกก็เป็นงานที่ยากมาก กับบทที่ได้รับมา กับความเข้มงวดพิถีพิถันในการผลิตรายการที่ดีที่สุด...เป็นงานที่เคร่งเครียด เช่น

เปิดฉากรายการครั้งแรกก็ซัดเข้าไป 7 เทค ยังมีเรื่องที่จะต้องเทระหว่างต้น เบรกท้ายเบรกอีก รวมไปถึงการสัมภาษณ์ จนถึงความตึกตื่นของรายการ...

สิ่งเหล่านี้ผมทำไปภายใต้ความเคร่งเครียด การอดหลับอดนอน ไม่ได้พักผ่อนอย่างที่ควรจะเป็น...อย่างที่ว่ากันว่านอนมา ๒-๓ วัน เสร็จงานแล้วจะนอนชดเชย ทำไม่ได้ มันสูญเสียไปแล้ว ดังนั้น ผมคิดว่าสิ่งเหล่านี้มันสะสมมาแล้วพัฒนาเป็นมะเร็ง! ในที่สุด (วรธา วัฒนชะยังกูร, ๒๕๔๙: ๑๑๗-๑๒๐)

นอกจากการเล่าเรื่องราวและประสบการณ์ในอดีตเพื่อค้นหาสาเหตุของโรคมะเร็งแล้ว ในผู้เล่าบางคน ยังมีการเชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีตของตนกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อคิดเตือนใจ หรือเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ตนเองได้อีกด้วย ดังเช่น ใน นั่งคุยกับความตาย ที่ผู้เล่ามักจะเล่าถึงประสบการณ์ในอดีตเป็นระยะๆ ในที่นี้ ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างเหตุการณ์ในอดีตที่ผู้เล่านำมาเป็นข้อเตือนใจสำหรับการปฏิบัติตนในฐานะผู้ป่วยโรคมะเร็งในปัจจุบัน กล่าวคือ ในวัยเด็กผู้เล่าเคยได้ช่วยตาซึ่งเป็นหมอแผนโบราณผสมยาให้คนไข้คนหนึ่งซึ่งชอบล้อเลียนปมด้อยของผู้เล่า ด้วยความโกรธผู้เล่าจึงแก้มผสมยากับขี้แพะ แต่คนไข้ดังกล่าวก็กลับหายจากโรคด้วยยาที่เขาผสมและกลับมาขอบคุณตาของเขา แม้ว่าในวัยเด็กเขาจะไม่เข้าใจ แต่เมื่อโตขึ้นเขาก็เข้าใจว่าเป็นเพราะแรงศรัทธาของคนไข้ที่มีต่อหมอนั่นเอง จากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ เมื่อผู้เล่าป่วยเป็นมะเร็งก็ได้นำประสบการณ์ดังกล่าวมาปรับใช้กับสถานการณ์ของตนในปัจจุบัน

เพราะความเป็นมาอย่างนี้แหละครับ เมื่อถึงที่บาปกรรมเปลี่ยนแปลงให้ผมเป็นคนไข้บ้าง จึงได้กำชับตัวเองอยู่ทุกบ่อยว่า อย่าทำให้หมอเกลียดชังหน้า ต้องยกย่องให้ความนับถือ และศรัทธาหมอกทุกคน-ทุกแห่งที่จะให้การรักษาเรา หมอคงไม่แก้มเอายาประเภทขี้แพะให้ผมกินหรอกครับ แต่ยาจริง+ความศรัทธาต่อหมอย่อมให้ผลดีเป็น ๒ เท่า (เชิด ทรงศรี, ๒๕๔๖: ๗๒)

อนึ่ง ผู้วิจัยพบว่า ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเรื่อง มะเร็งขึ้นสมอง ผู้เล่าได้เล่าถึงประสบการณ์ในอดีตด้วยเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไปจากตัวอย่างที่กล่าวไปแล้วข้างต้น กล่าวคือ ผู้เล่าได้ย้อนไปเล่าเรื่องราวในชีวิตวัยเด็กของตน ตลอดจนประวัติครอบครัวและบรรพบุรุษ แล้วจึงลำดับเรื่องต่อมาจนถึงปัจจุบัน เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติและชีวิตการทำงานของผู้เล่า โดยเฉพาะประวัติความเป็นมาของธุรกิจตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง จนพัฒนามาเป็นธุรกิจที่มั่นคงและมีชื่อเสียงในปัจจุบัน

ชื่อโรงพิมพ์นี้หลายคนถามผมว่าเขาชื่อมาจากไหน ผมบอกว่าผมตั้งชื่อตามชื่อวัดอมรินทรารามที่ตนมาอยู่ใกล้ๆ อาศัยบารมีหลวงพ่อโบสถ์น้อย จดทะเบียนเป็น หจก. อมรินทร์การพิมพ์ และได้เพื่อนคุณพจน์ซึ่งจบศิลปากรช่วยออกแบบตราเป็นตัว อ. ที่คล้ายๆ สามเหลี่ยม แต่มีหัวมีหางเป็นตัว อ. ครบ (ชูเกียรติ อุทกะพันธุ์, ๒๕๔๖: ๘๐)

นอกจากนี้ ผู้เล่ายังได้กล่าวถึงประสบการณ์อื่นๆ ในอดีตที่ตนประทับใจและจดจำได้ ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับผลงานต่างๆ ที่ผู้เล่ารู้สึกภาคภูมิใจ เช่น การจัดพิมพ์และจัดจำหน่ายพระราชนิพนธ์เรื่องต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การได้เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ เป็นต้น ตลอดจนการกล่าวถึงคตินิยมต่างๆ ที่ตนยึดถือปฏิบัติเพื่อความสำเร็จในการใช้ชีวิตและการทำงาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การทำธุรกิจ สติ สำคัญกว่าปัญญา เพราะถ้าเอาปัญญานำจะหลงระเริงไปกันใหญ่ ต้องใช้สตินำ หรืออย่างน้อยก็ใช้สติกำกับปัญญาให้ได้ ขอให้มึสติรู้ข้อจำกัดของตัวเอง ไม่ตาโตโลภมาก และมีความเพียรที่จะทำสิ่งที่ได้ไตร่ตรองด้วยความมีสติ อย่าท้อถอย ชีวิตจะมีความสุข ความสำเร็จจะตามมา ความสำเร็จไม่จำเป็นต้องทั้งหมด ไม่สำเร็จบ้างก็ได้ จะได้เป็นบทเรียน... (ชูเกียรติ อุทกะพันธุ์, ๒๕๔๖: ๙๑)

ดังนั้น การเล่าถึงประสบการณ์ในอดีตนั้น เพื่อเป็นการเชื่อมโยงเหตุการณ์ในอดีตกับปัจจุบันเข้าด้วยกัน จึงอาจทำให้ผู้เล่าได้ค้นพบสาเหตุของโรคมะเร็งของตน รวมไปถึงสามารถนำเหตุการณ์ในอดีตมาเป็นข้อคิดเตือนใจตนเองในปัจจุบัน นอกจากนี้ ในผู้เล่าบางรายดังเช่นในเรื่อง มะเร็งขั้นสมอง การเล่าถึงเหตุการณ์ในอดีต ยังอาจถือได้ว่าเป็นการเผยแพร่เกียรติประวัติ ผลงาน และคุณความดีของผู้เล่าได้อีกด้วย

๓.๑.๓ เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคมะเร็ง

ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งส่วนใหญ่มักมีการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มานำเสนอในรูปแบบสารคดี โดยผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่านทั่วไป ดังนั้น ความรู้ดังกล่าวจึงเป็นความรู้ที่ผู้อ่านส่วนใหญ่ให้ความสนใจ เช่น สาเหตุของ

โรคมะเร็งจากปัจจัยต่างๆ เช่น สารพิษปนเปื้อนในอาหาร ความเครียด เป็นต้น เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบข้อมูลและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่างๆ เหล่านี้เพื่อจะได้ไม่ต้องป่วยเป็นมะเร็ง หรือมีการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งที่เฉพาะเจาะจงกับชนิดของมะเร็งตามที่คุณเป็นผู้ป่วย เช่น ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเต้านมก็มักจะมีการให้ความรู้เรื่องการตรวจหามะเร็งเต้านมด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้อ่านที่เป็นผู้หญิงได้ตรวจสอบร่างกายตนเอง หากว่าพบก้อนเนื้อผิดปกติจะได้รักษาทันเวลาที่ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังปรากฏเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคมะเร็ง โดยเฉพาะการรักษาตามแนวทางการแพทย์ทางเลือก เช่น ชีวจิต แมคโครไบโอติกส์ ซึ่งมักจะมีการเสนอหลักการเบื้องต้น และวิถีปฏิบัติต่างๆ ของแนวทางการรักษานั้นๆ ไว้ นอกจากนี้ก็ยังมีรวบรวมความรู้อื่นๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับยาสมุนไพรที่มีสรรพคุณป้องกันและรักษาโรคมะเร็งอาหารที่ควรหรือไม่ควรรับประทานสำหรับผู้ป่วยโรคมะเร็ง ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจของผู้ป่วยมะเร็ง เป็นต้น

นอกจากการนำเสนอความรู้ในรูปแบบสารคดีแล้ว ในการเล่าเรื่องราวประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้ป่วย ก็มักจะมีการสอดแทรกความรู้ต่างๆ เอาไว้ด้วยเช่นกัน โดยมักเป็นความรู้ที่ผู้ป่วยได้รับฟังมาจากแพทย์ หรือที่ได้ศึกษาค้นคว้าและลองปฏิบัติด้วยตนเอง ดังเช่น ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ผู้ป่วยเลือกการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน ผู้ป่วยก็มักจะอธิบายถึงกระบวนการตรวจรักษาทางการแพทย์ต่างๆ เอาไว้เล็กน้อย

ดีปี-ย่อมาจากอะไรฉันก็ไม่รู้ค่ะ แต่มันเป็นคำสั้นๆ ที่ใช้เรียกการนำสีมา mark จุดที่เราจะฉายรังสีบนตัวของผู้ป่วย โดยการทำให้ดีปีไม่ใช่จะทำกันง่ายๆ นะคะ เอาสีทาบ้านมาทาๆ แค่นั้นเสร็จไม่ได้ค่ะ แต่หมอต้องใช้วิชาฟิสิกส์ในการคำนวณหาพิกัดที่ถูกต้องที่สุด โดยที่รังสีจะต้องถูกอวัยวะส่วนอื่นที่ไม่ใช่อวัยวะที่ต้องการจะฉายได้น้อยที่สุดเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับผู้ป่วย และสีที่ใช้ทาจะต้องเป็นสีที่ผสมขึ้นเพื่อใช้ในการฉายรังสีเท่านั้น ไม่ใช่สีธรรมดาทั่วไปจะใช้ได้ (ศิริลักษณ์ อุ่นตรงจิตร, ๒๕๔๙: ๔๕)

ส่วนบันทึกที่ผู้ป่วยเลือกการรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือกต่างๆ ก็มักจะทำให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการของการรักษานั้นๆ เช่น ผู้ป่วยใน เมื่อหมอเป็นมะเร็ง ๑ ซึ่งเลือกการรักษาตามแบบชีว

จิตเป็นแนวทางหลักในการรักษาโรคมะเร็ง ผู้เล่าก็ได้นำเสนอหลักการของชีวิตที่สำคัญเพื่อให้ ความรู้กับผู้อ่าน ตลอดจนวิถีปฏิบัติ ความคิดความเชื่อต่างๆ ของชีวิต ทั้งนี้ก็เพื่อสนับสนุนแนว ทางการรักษาดังกล่าวว่าสามารถรักษาโรคมะเร็งได้

นอกจากความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับโรคมะเร็งแล้ว ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งบางเรื่อง ผู้เขียน ยังได้ให้ข้อมูลอื่นๆ อีก เช่น โรงพยาบาลและสถานพยาบาลที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์รักษาโรคมะเร็ง โดยเฉพาะ สถานพยาบาลสำหรับพักฟื้นสำหรับผู้ป่วยโรคมะเร็ง และแหล่งข้อมูลสำหรับค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับโรคมะเร็ง เป็นต้น

การรวบรวมและนำเสนอข้อมูลต่างๆ เอาไว้ในบันทึกประเภทนี้ ทำให้บันทึกผู้ป่วย โรคมะเร็งมีรูปแบบคล้ายคลึงกับสารคดีที่ให้ความรู้อันเป็นประโยชน์เกี่ยวกับโรคมะเร็ง ซึ่งไม่ เพียงแต่มีความน่าสนใจ และอ่านเข้าใจได้ง่ายกว่าเอกสารทางการแพทย์ ผู้อ่านยังอาจเชื่อถือใน แห่งที่บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเป็นการนำเสนอจากประสบการณ์ของผู้ป่วยโรคมะเร็งเอง การรักษา หรือการปฏิบัติตัวบางประการที่ได้นำเสนอไว้ในบันทึกนั้นอาจผ่านการทดลองปฏิบัติมาก่อนแล้ว โดยผู้เล่าเอง ผู้อ่านก็อาจเชื่อถือและสนใจปฏิบัติตามก็เป็นได้

๓.๑.๔ เนื้อหาเกี่ยวกับพรรณณะต่างๆ ของผู้เล่าในฐานะผู้ป่วยโรคมะเร็ง

เนื้อหาอีกประการหนึ่งของบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งก็คือ เนื้อหาเกี่ยวกับพรรณณะต่างๆ ของ ผู้เล่าในฐานะผู้ป่วยโรคมะเร็ง กล่าวคือ พรรณณะที่ได้จากประสบการณ์ต่างๆ ที่ผู้เล่าได้ประสบ ภายหลังจากที่ได้ทราบว่าตนป่วยเป็นมะเร็ง

เนื้อหาดังกล่าวนี้อาจมีความน่าสนใจอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้ป่วยโรคมะเร็งเป็นผู้ที่ได้ผ่าน ประสบการณ์การเจ็บป่วยร้ายแรงที่นำมาซึ่งความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผู้อ่านจึง ย่อมเกิดความสนใจใคร่รู้ถึงความคิด ความรู้สึกของผู้เล่าต่อประสบการณ์ดังกล่าว ซึ่งจะขอ จำแนกเป็น พรรณณะเกี่ยวกับผู้ป่วยโรคมะเร็ง และพรรณณะเกี่ยวกับชีวิต

๓.๑.๔.๑ ทรรคนะเกี่ยวกับผู้ป่วยโรคมะเร็ง

ทรรคนะเกี่ยวกับผู้ป่วยโรคมะเร็งนี้พบได้มากในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็ง ส่วนใหญ่ผู้เล่ามักนำเสนอวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้ป่วยที่ดี และการมีกำลังใจอันเข้มแข็งในการต่อสู้กับโรคร้าย ทรรคนะดังกล่าวนี้ก็ล้วนมาจากประสบการณ์ของผู้เล่านั่นเอง

ใน มุมมองของชีวิตที่ผ่านพ้นโรคมะเร็ง มีการนำเสนอทรรคนะเกี่ยวกับการทำจิตใจให้เข้มแข็ง เพื่อสามารถฟื้นฟูร่างกายของตนให้แข็งแรง สามารถต่อสู้กับโรคมะเร็งได้

ร่างกายของเรา แม้จะป่วย แต่ใจของเราไม่ป่วยตาม กายนั้นเจ็บอย่างเดียวก็พอแล้ว ใจของเราต้องไม่เจ็บตาม ใจของเราก็จะมีบทบาทในการช่วยฟื้นฟูสุขภาพกาย เมื่อเจ็บป่วยให้หมอรักษา หมอทำได้เพียงสรีระสังขาร กลไกวิทยาศาสตร์ทางร่างกายภายนอก แต่มนุษย์มีทั้งกายและจิต จิตนี้คือกำลังใจ ความคิด ที่จะช่วยเร่งให้คืนสู่สภาพที่ปกติเร็วขึ้น (สุดาทิพย์ เปี่ยมมิตร, ๒๕๔๑: ๗๘)

ใน มะเร็งหัวเราะ ก็ได้มีการนำเสนอทรรคนะเกี่ยวกับกำลังใจว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ป่วยโรคมะเร็ง

...เมื่อรู้ตัวว่าเป็นมะเร็ง ต้องทำจิตใจให้เข้มแข็งไว้ อย่าท้อแท้หมดกำลังใจ พยายามรักษาพยาบาลมันไป ถึงแม้จะไม่หายเพราะเป็นมากแล้ว แต่อย่างน้อยก็ทำให้เรามีชีวิตอยู่ได้นานพอสมควร อย่าได้ตกอกตกใจจนถึงกับหมดอาลัยตายอยากในชีวิต ก็อย่างที่ผมเคยบอกนั่นแหละครับ

“ชีวิตยังไม่สิ้นก็ดันไป” (ปัญญา ฤกษ์อุไร, ๒๕๔๓: ๙๖)

ส่วนใน นัยคู่กับความตาย ผู้เล่าได้นำเสนอทรรคนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยว่าจะต้องยกย่องและให้ความสำคัญแก่ผู้ดูแลเอาไว้มาก ดังนั้น

...อย่าทำตัวเป็นคนป่วยที่เอาแต่ใจตัวเองจนใครเข้าหน้าไม่ติด อย่าได้เห็นแก่ตัว-
ทวงบุญคุณ-อ้างสิทธิว่าเป็นหน้าที่ของลูกของเมียที่จะต้องดูแลเมื่อเราไม่สบาย...
เราต่างหากที่ควรเป็นฝ่ายรู้สำนึกในคุณค่าน้ำใจของผู้มาปฏิบัติดูแลเราด้วยความ
เหนื่อยยาก อุตุน และจำเริญ (เชิด ทรงศรี, ๒๕๔๖: ๙๖)

พรรณณะเกี่ยวกับผู้ป่วยโรคมะเร็งในที่นี้ จึงเป็นเสมือนคำแนะนำสำหรับผู้ป่วยโรคมะเร็ง
โดยทั่วไป ในอันที่จะปฏิบัติตนเพื่อต่อสู้กับโรคมะเร็งได้อย่างเข้มแข็งและอดทน

๓.๑.๔.๒ พรรณณะเกี่ยวกับชีวิต

นอกเหนือจากพรรณณะเกี่ยวกับผู้ป่วยโรคมะเร็งที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ในบันทึกผู้ป่วย
โรคมะเร็งยังมีการนำเสนอพรรณณะที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง กล่าวคือ พรรณณะเกี่ยวกับชีวิต

ผู้เล่าในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งส่วนใหญ่ เมื่อได้ผ่านกระบวนการรักษาต่างๆ มาระยะ
หนึ่ง มักจะได้เรียนรู้สังขารบางประการที่เกี่ยวข้องกับชีวิต โดยอาจแบ่งได้เป็น พรรณณะเกี่ยวกับ
ความตาย และพรรณณะเกี่ยวกับสังขารของชีวิต

๓.๑.๔.๒.๑ พรรณณะเกี่ยวกับความตาย

ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งหลายเรื่อง ผู้เล่ามักจะกล่าวถึงความตายอยู่เสมอๆ สันนิษฐาน
ว่าเป็นเพราะผู้ป่วยโรคมะเร็งตระหนักดีว่าตนเองเป็นผู้ป่วยโรคร้ายแรง ที่อาจถึงแก่ความตายได้
ในระยะเวลานั้น จึงมักระลึกถึงความตายอยู่ตลอดเวลา แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าพรรณณะ
เกี่ยวกับความตายที่ปรากฏอยู่ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งนั้นไม่ใช่สิ่งที่น่าหวาดกลัว หรือเป็นสิ่งที่
พึงประสงค์ อีกทั้งยังมักจะอิงอยู่กับหลักพระพุทธศาสนา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ใน **นั้งคุยกับความตาย** ผู้เล่าได้แสดงพรรณณะว่าความตายเปรียบเสมือนการเดินทาง
ไปต่างแดน ดังนั้น ตนจึงไม่หวาดกลัวต่อความตาย

“ความตายก็เหมือนการเดินทางนั้นแหละ ทำนองเดินทางไป
ต่างประเทศ แต่ประเทศที่ผมจะไปตอนตายนี้ อยู่อีกภพหนึ่ง ผมไม่เคยไปมา

ก่อน ลูกฝังไปอยู่หลายปีแล้ว ไม่ส่งข่าวคราวมาให้รู้บ้างเลย ผมจึงต้องตามไป
ดูด้วยตนเอง” (เชิด ทรงศรี, ๒๕๔๖: ๕๘)

ใน **มะเร็งที่รัก** ผู้เขียนได้นำเสนอ ‘อุปมาของความตาย’ เอาไว้หลายประการ ซึ่งล้วน
แล้วแต่ต้องอยู่กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ดังตัวอย่างที่ยกมา ต่อไปนี้

ความตายอุปมาเหมือนสุนัขล่าเนื้อ มันไล่ติดตามตัวเราอยู่เสมอมา
ตั้งแต่เกิด ติดตามอยู่ตลอดเวลา ตามทันทีไหน สุนัขก็กัดให้เนื้อนั้นตาย ฉะนั้น
นั้น (สุจิตรา จรัสศิลป์, ๒๕๔๑: ๑๔)

ดังตัวอย่างที่ได้กล่าวไปข้างต้น การนำเสนอพรรณนาเกี่ยวกับความตายในบันทึกผู้ป่วย
โรคมะเร็งไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความน่าสะพรึงกลัวหรือความลึกลับของความตาย แต่ชี้ให้เห็นว่า
เป็นเรื่องธรรมดาของทุกชีวิต

การที่ผู้เล่าส่วนใหญ่ในบันทึกเหล่านี้มักกล่าวถึงความตายนั้น ก็อาจเป็นเพราะว่าเมื่อได้
ตระหนักว่าตนป่วยเป็นมะเร็ง ผู้เล่าเหล่านี้ก็มักจะรับเอาภาพลักษณ์ที่ติดตัวมาของโรคมะเร็ง คือ
ภาพลักษณ์ของความตายเอาไว้เป็นเบื้องแรก ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนจะต้องตายในไม่ช้า การ
ป่วยเป็นมะเร็งจึงเป็นประสบการณ์ที่ทำให้ผู้เล่าเหล่านี้ได้เฉียดใกล้กับความตายอย่างเห็นจริง
ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้ผู้เล่าเหล่านี้ได้หันมาพิจารณาถึงความตายอย่างจริงจัง เกิดเป็นมรณานุสติ
และมองเห็นความตายเป็นเรื่องธรรมดาของทุกสรรพชีวิต

๓.๑.๔.๒.๒ พรรณนาเกี่ยวกับสังขารของชีวิต

พรรณนาเกี่ยวกับสังขารของชีวิตก็พบได้เสมอในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งแทบจะทุกเรื่อง
โดยผู้เล่ามักแสดงพรรณนาข้อนี้เอาไว้ในตอนท้ายเรื่อง เมื่อได้ผ่านความทุกข์ทรมานจากการป่วย
หรือเมื่อได้ผ่านกระบวนการรักษามาแล้วระยะหนึ่ง

ใน เนื้อร้ายกลายเป็นดี ผู้เล่าได้รับความทุกข์ทรมานอย่างมากจากการแพ้เคมีบำบัดอย่างรุนแรงจนเกือบเสียชีวิต เมื่อผ่านช่วงเวลาแห่งความเป็นตายนั้นมาแล้ว ผู้เล่าได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับสัจธรรมของชีวิตเอาไว้ ดังนี้

มีเกิดย่อมมีดับ หากทุกข์มา ไม่นานก็จะมีสุข นี่เป็นหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่เรารู้จักกัน แต่ไม่ค่อยจะเข้าใจกันนัก เรามักจะตีความเรื่องเกิดและเรื่องดับเป็นเรื่องของการเวียนว่ายตามเกิดของชีวิต แต่หารู้ไม่ว่า การเกิด การดับเป็นของที่อยู่คู่กับทุกสรรพสิ่ง ไม่ว่าจะเป็นามธรรม หรือรูปธรรม ... (ศิริลักษณ์ อุ๋นตรงจิตร, ๒๕๔๙: ๑๕๘)

ในเรื่อง ฉันไม่ได้ป่วย แค่เป็นมะเร็ง ได้นำเสนอทรรศนะเกี่ยวกับสัจธรรมของชีวิตว่า ด้วยกฎธรรมชาติ ในขณะที่เธอตัดสินใจอย่างแน่วแน่ในการที่จะต่อสู้กับโรคมะเร็ง

“เกิด แก่ เจ็บ ตาย มันก็เป็นเรื่องธรรมดา” ใช่ มันเป็นความจริงที่ทุกคนต้องเจอ มันคือกฎของธรรมชาติ ความจริงของชีวิต ใครๆ ก็ต้องเจอ ฉันก็ต้องเจอ... (สุดรัก สุวรรณชัยรบ, ๒๕๔๙: ๗๔)

จะเห็นได้ว่าทรรศนะเกี่ยวกับสัจธรรมของชีวิตนั้น มักอ้างอิงอยู่กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และเป็นสิ่งที่ช่วยเยียวยาผู้เล่าให้เข้าใจถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับตนได้ การแสดงทรรศนะเกี่ยวกับสัจธรรมของชีวิตเช่นนี้ เป็นการชี้ให้เห็นว่าผู้เล่าเหล่านี้ได้เข้าใจถึงชีวิตอย่างรู้แจ้งเห็นจริงแล้ว และสามารถยอมรับความเจ็บป่วยของตน ซึ่งเป็นสัจธรรมของชีวิตอย่างหนึ่งได้ โดยไม่ทุกข์ทรมานมากนัก

อนึ่ง ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งบางเรื่อง ผู้เล่ายังได้กล่าวถึงประสบการณ์ส่วนบุคคลอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากที่กล่าวไปแล้วนี้ และอาจไม่เกี่ยวข้องกับการป่วยเป็นมะเร็ง หากแต่ก็เป็นเหตุการณ์ที่ตนได้ประสบในช่วงเวลาที่ป่วยและกำลังทำการรักษา เช่นในเรื่อง เนื้อร้ายกลายเป็นดี ผู้เล่าได้เล่าถึงเรื่องราวของผู้ป่วยอื่นๆ ที่ตนได้พบปะพูดคุย หรือมีประสบการณ์ร่วมกัน รวมไปถึงเหตุการณ์อันเกี่ยวกับครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง สัตว์เลี้ยง เป็นต้น โดยการกล่าวถึงเรื่องราวต่างๆ นี้ ผู้เล่ามักกล่าวถึงด้วยความประทับใจ และต้องการเล่าเพื่อแบ่งปัน

ประสบการณ์ต่างๆ เหล่านั้นสู่ผู้อ่านด้วย ทำให้บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเรื่องนี้ มีเนื้อหาที่น่าสนใจ และมีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป เนื้อหาของบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งจึงมีความหลากหลายอย่างมาก ทั้งในแง่ที่เป็นการนำเสนอประสบการณ์จริงจากการป่วยเป็นโรคมะเร็งของผู้เล่า รวมไปถึงประสบการณ์ในอดีต ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องราวของผู้ป่วยโรคมะเร็งตามที่เป็นจริง ส่วนการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคมะเร็งยังทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ที่น่าสนใจ เช่น สาเหตุของโรคมะเร็ง การรักษาและวิธีการปฏิบัติตนของผู้ป่วยโรคมะเร็ง เป็นต้น ผู้อ่านโดยทั่วไปก็จะสามารถป้องกันหรือดูแลสุขภาพของตนไม่ให้เกิดป่วยเป็นมะเร็งขึ้นได้ ผู้อ่านที่เป็นโรคมะเร็งก็จะได้รับความรู้ในอันที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการบำบัดรักษาตนเอง นอกจากนี้ การนำเสนอพรรณนาต่างๆ ก็จะทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงความคิดเห็นของผู้ป่วยโรคมะเร็ง และตระหนักถึงกำลังใจอันเข้มแข็งของผู้เล่า อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้พรรณนาต่างๆ เหล่านั้น เพื่อนำมาปรับใช้กับชีวิตของผู้อ่านได้อีกด้วย

๓.๒ แนวคิดในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็ง

ในการศึกษาแนวคิด (Theme) ในวรรณกรรม นักวิชาการวรรณกรรมมักมีการใช้ศัพท์เรียกอย่างหลากหลาย เช่น แนวคิด สารสำคัญ หรือแก่นเรื่อง เป็นต้น ในการศึกษาบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะใช้คำว่า 'แนวคิด' โดยมีความหมายดังนี้

แนวคิด (Theme) หมายถึง ความคิดอันเป็นหลักของเรื่อง หรือ สารสำคัญของเรื่องที่แสดงนัยไว้ในงานประพันธ์ โดยผู้อ่านสามารถตีความได้จากตัวเรื่องทั้งหมด พฤติกรรมของผู้เล่าเรื่อง หรือภาพลักษณ์ ฯลฯ

การศึกษาแนวคิดในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการศึกษาค้นคลึงกับการศึกษาแก่นเรื่องในวรรณกรรมทั่วไป เนื่องจากบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งได้มีการนำเสนอแนวคิดด้านต่างๆ เอาไว้อย่างน่าสนใจ เมื่อผู้อ่านได้ติดตามอ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบก็จะได้รับแนวคิดที่ผู้เขียนนำเสนอผ่านองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่อง ซึ่งบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเรื่องหนึ่งๆ อาจนำเสนอแนวคิดได้อย่างหลายแนวคิดด้วยกัน

ในการศึกษาแนวคิดของบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็ง ผู้วิจัยพบว่าบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งได้นำเสนอแนวคิดไว้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ โดยอาจแบ่งแนวคิดทั้งหมดออกเป็น ๓ กลุ่มแนวคิดด้วยกัน โดยจัดแบ่งตามภาพรวมของแนวคิดที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้อันนำไปสู่การพัฒนาตนเอง แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของกำลังใจ และแนวคิดเกี่ยวกับการรักษาโรคมะเร็งด้วยชีวิต ดังจะขอกล่าวถึงในรายละเอียดของแต่ละกลุ่มแนวคิด ต่อไปนี้

๓.๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้อันนำไปสู่การพัฒนาตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้อันนำไปสู่การพัฒนาตนเองเป็นแนวคิดที่ว่าด้วยการที่ผู้เล่าได้ค้นพบข้อบกพร่องบางอย่าง หรือได้ตระหนักถึงสังขรณ์บางประการของชีวิตในระหว่างที่ตนป่วยเป็นมะเร็ง การค้นพบและการตระหนักถึงสิ่งต่างๆ เหล่านี้กระตุ้นให้ผู้เล่าได้เรียนรู้ข้อคิดหรือสังขรณ์บางอย่างจากประสบการณ์ที่ผ่านมาและมีการพัฒนาขึ้นทางความคิด จากนั้นการพัฒนาทางความคิดนั้นเองอาจนำไปสู่การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โลกทัศน์ มุมมองของชีวิต หรือเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของตนต่อไป แนวคิดดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นแนวคิดที่ปรากฏมากที่สุดฉบับที่ผู้ป่วยโรคมะเร็ง

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่น่าสนใจประการหนึ่งก็คือ การที่ผู้เล่าเรียนรู้ว่าทัศนคติต่อการใช้ชีวิตหรือการดำเนินชีวิตที่ผิดพลาดในอดีตของตนเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตนป่วยเป็นโรคมะเร็ง ดังเช่นตัวอย่างจากเรื่อง **เมื่อฉันรู้ว่าตัวเองเป็นมะเร็งฯ** กล่าวคือ ผู้เล่าได้ตระหนักว่าการเก็บกดความเครียดและความรู้สึกโกรธแค้นอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ถูกคนรักทอดทิ้งเอาไว้เป็นเวลานานส่งผลให้เธอเป็นมะเร็ง หรือจากเรื่อง **มองชีวิตผ่านมะเร็ง** ซึ่งผู้เล่าได้ค้นพบว่าการทำงานอย่างหนักและเคร่งเครียดเพื่อมุ่งแต่ความสำเร็จในหน้าที่การงานเพียงอย่างเดียว โดยละเลยการดูแลสุขภาพและไม่ให้ความสำคัญต่อชีวิตด้านอื่นๆ เป็นวิธีการดำเนินชีวิตที่ผิดพลาดและความผิดพลาดเหล่านี้เองเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ตนต้องป่วยเป็นมะเร็ง

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้เล่าต่างได้ตระหนักถึงความผิดพลาดในอดีตที่ตนเองก็ไม่เคยรู้มาก่อน เมื่อได้เรียนรู้ดังนั้นแล้ว ผู้เล่าจึงตัดสินใจปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้นดังที่ผู้เล่าใน **มองชีวิตผ่านมะเร็ง** ได้กล่าวว่า

เราต้องเจอกับชีวิต นี่คือเรื่องสำคัญ แต่ผมไม่รู้เท่าทันชีวิตถึงลงเอยด้วยการเจ็บป่วยครั้งใหญ่นี้ แต่การเจ็บป่วยก็ทำให้ผมเรียนรู้ ความที่ผมเป็นคนมีสัญชาตญาณการเป็นนักเรียนรู้อยู่ ท่ามกลางความเจ็บป่วยทุกขุทรมาน ผมเรียนรู้ที่จะฉลาดขึ้น อาจเรียนรู้ไม่ทันที่จะยับยั้งสิ่งที่เกิดขึ้นไปแล้ว

แต่ผมเรียนรู้ให้ฉลาดมากพอที่จะวางแผนชีวิตต่อจากนี้ไปว่าจะใช้ชีวิตอย่างฉลาดขึ้นอย่างไร (วรทา วัฒนะชยักร, ๒๕๔๙: ๑๕๙)

นอกจากการเรียนรู้ถึงความผิดพลาดในอดีตของตนแล้ว ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งก็ยังปรากฏแนวคิดที่แสดงให้เห็นว่าผู้เล่าได้เรียนรู้ถึงสิ่งต่างๆ ผ่านประสบการณ์การป่วยเป็นมะเร็ง เช่น การเรียนรู้ถึงความรักที่แท้จริงของคนในครอบครัวที่คอยดูแลผู้เล่าตลอดเวลาในระหว่างการรักษาโรคมะเร็ง และการเรียนรู้ถึงการรู้จักมองเห็นถึงความสุขอย่างง่าย ๆ ได้จากสิ่งต่างๆ รอบตัวจากเรื่อง เนื้อร้ายกลายเป็นดี และแนวคิดการเรียนรู้ที่จะมีชีวิตอยู่เพื่อคนที่รักเรา จากเรื่อง ๓๖๕ วันมหัศจรรย์ฯ เป็นต้น

ไม่เพียงแต่การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทางความคิดในทางโลกเท่านั้น บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งบางเรื่องก็ยังแสดงให้เห็นถึง การเรียนรู้สัจธรรมของชีวิต นั่นก็คือ ความตายอันเป็นสิ่งที่เที่ยงแท้แน่นอนสำหรับทุกสรรพสิ่ง ดังตัวอย่างจากเรื่อง มะเร็งที่รัก ซึ่งเมื่อผู้เล่าได้เรียนรู้เช่นนั้นแล้ว เธอจึงรู้จักที่จะปล่อยวางและตั้งมั่นที่จะประกอบคุณงามความดีก่อนที่จะต้องจากโลกนี้ไป ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางความคิดนี้ จึงหมายรวมถึงการพัฒนาขึ้นในทางธรรมด้วย

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ แนวคิดดังกล่าวจึงได้สะท้อนให้เห็นถึงการที่ผู้เล่าได้มีโอกาสตระหนักถึงข้อบกพร่องในอดีตของตน รวมไปถึงการเรียนรู้ถึงความจริงของชีวิตบางประการซึ่งก่อนหน้านี้ตนจะป่วยอาจไม่เคยคำนึงถึง หรือเคยละเลยมาก่อน ดังนั้น ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งที่นำเสนอแนวคิดข้างต้นนี้ ผู้เล่าจึงมักจะกล่าวว่าการป่วยเป็นมะเร็งนั้นเป็นเรื่องที่น่ายินดีสำหรับชีวิต ดังเช่นในเรื่อง เมื่อฉันรู้ว่าตัวเองเป็นมะเร็งฯ และเนื้อร้ายกลายเป็นดี

สิ่งดีๆ ที่ฉันได้รับจากการที่เรียกว่าป่วยเป็นมะเร็งนั้น เป็นประสบการณ์อันงดงามเกินกว่าคนธรรมดาๆ คนหนึ่งอย่างฉันจะได้รับ ฉันคงไม่อาจพานพบ

ประสบการณ์ที่ดังมาอย่างนี้ได้ในช่วงชีวิตนี้ ภพนี้ หากฉันไม่ป่วยเป็นมะเร็ง (สุภาพร พงศ์พิฤกษ์, ๒๕๔๐: ๒๘๑)

ฉันรู้จักมองโลกในแง่ใหม่ ได้เข้าใจชีวิต ได้เห็นความรักที่ละเอียดมานาน และรู้ว่าคุณค่าของชีวิตคืออะไร ฉันได้ย้อนมองกลับไปดูตัวตนของตัวเอง สิ่งไหนบ้างที่เคยทำผิดพลาดและไม่ควรทำ... ทุกสิ่งเป็นบทเรียนในการดำเนินชีวิตที่เหลืออยู่ ที่สำคัญ ฉันยังได้รู้จักกับเพื่อนแท้คนใกล้ตัวมากขึ้นอีกหลายคน

แล้วอย่างนี้คุณจะไม่ให้ฉันพูดได้เต็มปากเต็มคำได้ไงคะ ว่ามะเร็งคือโชคดีของชีวิตฉัน ถ้าหากมันเปลี่ยนสายตาของฉันไปอยู่ที่ใจฉันได้ มะเร็งก็ไม่ใช่ว่าร้าย (ศิริลักษณ์ อุ่นตรงจิตร, ๒๕๔๙: ๒๐)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้อันนำไปสู่การพัฒนาตนเองนี้จึงเป็นแนวคิดที่น่าสนใจและสำคัญอย่างยิ่ง เพราะผู้เล่าได้นำเสนอแง่มุมที่ดีของการป่วยเป็นมะเร็ง กล่าวคือเป็นโอกาสที่ผู้เล่าได้เปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น แนวคิดดังกล่าวนี้จึงมีคุณค่าต่อผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อ่านที่เป็นผู้ป่วยโรคมะเร็ง ในอันที่จะทำให้ผู้อ่านที่เป็นผู้ป่วยเหล่านั้นได้ทวนกลับมาคิดถึงชีวิตที่ผ่านมาของตนบ้าง และอาจได้ตระหนักถึงความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องต่างๆ ในขณะที่เดียวกันก็จะได้เรียนรู้สิ่งดีๆ จากเรื่องราวได้เช่นเดียวกันกับผู้เล่าในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็ง สำหรับผู้อ่านทั่วไป การได้เรียนรู้ถึงสิ่งต่างๆ ผ่านประสบการณ์ของผู้เล่าก็อาจทำให้ผู้อ่านได้ฉุกใจคิดถึงชีวิตทั้งในอดีตและปัจจุบันของตนเอง แล้วนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งย่อมจะดีกว่าต้องประสบกับวิกฤตในชีวิตเช่นการป่วยเป็นมะเร็งเสียก่อนแล้วจึงค่อยตระหนักถึง

๓.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของกำลังใจ

แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่พบมากและปรากฏอยู่ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งทุกเรื่อง แต่ในบางเรื่องอาจไม่ใช่แนวคิดหลัก แนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่ว่าด้วยบทบาทของกำลังใจที่มีผลต่อผู้ป่วยโรคมะเร็ง โดยชี้ให้เห็นว่ากำลังใจนั้นเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะช่วยให้ผู้ป่วยสามารถต่อสู้กับโรคมะเร็ง และเผชิญหน้ากับกระบวนการรักษาได้อย่างเข้มแข็งและอดทน และอาจทำให้ผู้ป่วยหายจากโรคร้ายนี้ได้ในที่สุด แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของกำลังใจนี้มีหลากหลายด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งหลายเรื่อง ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นว่าการมีกำลังใจที่เข้มแข็งนั้น จะทำให้ผู้ป่วยโรคมะเร็งสามารถอดทนต่อกระบวนการรักษาและผ่านพ้นความทุกข์ทรมานเหล่านั้นไปได้ จนอาจจะหายจากโรคมะเร็งในที่สุด เช่น เรื่อง มะเร็งหัวเราะ และ มุมมองของชีวิตที่ผ่านพ้นโรคมะเร็ง ซึ่งได้นำเสนอให้ผู้อ่านเห็นว่าผู้ป่วยโรคมะเร็งนั้นต้องประสบกับการรักษาที่ทุกข์ทรมานและได้รับผลข้างเคียงหลายประการ แต่ผู้เล่าจากทั้ง ๒ เรื่องนี้ก็ยังคงอดทนและมีมุมมองต่อโลกในแง่ดี ทำให้สามารถผ่านพ้นความเจ็บปวดต่างๆ ไปได้ จนกระทั่งหายในที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของกำลังใจที่ปรากฏอยู่ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งอีกประการหนึ่งก็คือ กำลังใจนั้นมีผลต่อสุขภาพกายของผู้ป่วยอย่างสำคัญ เพราะผู้ป่วยที่มีกำลังใจดีย่อมจะใส่ใจดูแลสุขภาพของตนให้แข็งแรงอยู่เสมอ ดังเช่นในเรื่อง **ฉันไม่ได้ป่วย แค่เป็นมะเร็ง** ซึ่งผู้เล่าได้ยืนยันชัดสู้กับโรคมะเร็งอย่างเต็มที่ โดยไม่ปล่อยให้สุขภาพจิตอ่อนแอ เพราะตระหนักดีว่าจิตใจที่อ่อนแอจะทำให้ร่างกายทรุดโทรมลง ดังนั้น เธอจึงดูแลสุขภาพไม่เหมือนผู้ป่วยโรคมะเร็งทั่วไป

...จิตป่วยออกกาย ดังนั้น ฉันจึงต้องทำให้จิตฉันไม่ป่วย ฉันเข้มแข็ง
สู้ และจัดการกับมันด้วยสติ ปัญญา พลังกาย และพลังใจที่ฉันมี หลายคน
ที่มาพบฉันมักจะพูดว่า

“เดี๋ยวลูไม่เหมือนคนป่วยเลย”

อ๊ะ แน่นอน ก็บอกแล้ว “ฉันไม่ได้ป่วย แค่เป็นมะเร็ง” (สุวรรณชัยรบ, ๒๕๔๙: ๑๗๓)

อนึ่ง นอกจากแนวคิดที่ชี้ให้เห็นว่าผู้ป่วยโรคมะเร็งควรจะสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ตนเอง เพื่อต่อสู้กับโรคมะเร็งแล้ว ในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งก็มักจะนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของกำลังใจจากครอบครัวและคนรอบข้างของผู้ป่วย กล่าวคือ ครอบครัวและคนรอบข้างของผู้ป่วยนั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการให้กำลังใจและประคับประคองผู้ป่วยซึ่งย่อมจะมีจิตใจไม่มั่นคง ให้สามารถเผชิญหน้ากับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานและเกิดกำลังใจที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไปได้ ดังเช่นตัวอย่างจากเรื่อง ๓๖๕ วันมหัศจรรย์ฯ กล่าวคือ เมื่อผู้เล่าได้รับรู้เป็นครั้งแรกว่าตนเองเป็นมะเร็งนั้น เธอรู้สึกตกใจและไม่อาจยอมรับความจริงได้ แต่แล้วเมื่อเธอได้ตระหนักถึงความรัก ความห่วงใยจากครอบครัวและเพื่อนฝูงที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือเธออย่างจริงใจ ก็ทำให้เธอเกิดความเข้มแข็งที่จะต่อสู้กับโรคร้ายนี้

การมีเพื่อนเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่มาก และมีมิตรภาพเป็นสิ่งวิเศษที่สุด

สิ่งวิเศษเหล่านี้ทำให้หนูไม่สามารถยอมแพ้กับโชคชะตาหรือหมด
กำลังใจตายอยากในชีวิต หนูจะทำให้ดีที่สุดเพื่อให้ได้อยู่ในโลกที่สวยงามนี้
ต่อไปให้นานแสนนาน เพื่อพ่อแม่ พี่น้อง เพื่อนพ้อง แฟนเพลงทุกคน และ
ตัวหนูเองด้วย

ตอนนี้หนูพร้อมแล้วที่จะเผชิญกับสงครามชีวิตที่จะถาโถมเข้ามา แม้
หลายคนจะบอกว่ามันน่ากลัว บางคนถึงกับเอาชีวิตไม่รอด และบางคนต้อง
ตายไป แต่หนูรู้อย่างเดียวว่า...

หนูจะต้องหายใจ หนูจะต้องไม่ตายเด็ดขาด (นันทกานต์ ฤทธิวงศ์,
๒๕๔๖: ๑๐๙)

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของกำลังใจนี้มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อผู้อ่าน โดยเฉพาะผู้อ่านที่ป่วย
เป็นมะเร็งและกำลังท้อแท้สิ้นหวัง เพราะจะทำให้ผู้ป่วยเหล่านั้นได้ตระหนักถึงความสำคัญของ
กำลังใจที่จะช่วยให้ฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ จนกระทั่งอาจจะหายจากโรคร้ายได้ และหันมา
เสริมสร้างกำลังใจให้แก่ตนเองด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ครอบครัวและคนรอบข้างของผู้ป่วย
โรคมะเร็งยังจะได้ตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการที่สามารถช่วยปลอบโยนและให้กำลังใจแก่
ผู้ป่วย ทำให้ผู้ป่วยเกิดความเข้มแข็งที่จะต่อสู้กับโรคร้ายได้อีกด้วย

อนึ่ง บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเหล่านี้ยังได้สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งในจิตใจของผู้เล่า
ซึ่งแม้จะป่วยเป็นโรคร้ายแรงอันอาจถึงแก่ความตายได้ หากแต่ก็ยังมีความตั้งใจดี มีอารมณ์ขัน และ
มองโลกในแง่ดีได้ ดังนั้น ผู้อ่านโดยทั่วไปอาจจะได้เรียนรู้ถึงกำลังใจอันเข้มแข็งจากผู้เล่าเหล่านี้
และเกิดกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตของตนได้ด้วยเช่นกัน

๓.๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาโรคมะเร็งด้วยวิธีชีวจิต

ชีวจิต เป็นแนวทางการส่งเสริมสุขภาพที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะใน
กลุ่มผู้ป่วยโรคมะเร็ง* อย่างไรก็ตาม แนวทางการรักษาโรคมะเร็งด้วยชีวจิตก็ยังไม่ได้รับการยอมรับ

* อ่านรายละเอียดเกี่ยวกับชีวจิตได้ในบทที่ ๒ หัวข้อ ๒.๒

จากวงการแพทย์แผนปัจจุบัน เพราะหลักการและวิถีปฏิบัติของชีวิตนั้นไม่อาจทำลายเซลล์มะเร็งได้อย่างเห็นผลในเชิงสถิติเช่นที่การฉายรังสีหรือการให้เคมีบำบัดทำ ดังนั้น วงการแพทย์แผนปัจจุบันจึงยังคงวิพากษ์วิจารณ์และเป็นปฏิปักษ์กับหลักการและวิถีการปฏิบัติตนแบบชีวิต รวมไปถึงการมีปฏิภานในด้านการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาโรคมะเร็งด้วยวิธีชีวิตในบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนหลักการและวิถีปฏิบัติดังกล่าว โดยการนำเสนอเนื้อหาว่าการบำบัดรักษาโรคมะเร็งด้วยวิธีชีวิตนั้นดีกว่าการรักษาด้วยวิธีการแพทย์แผนปัจจุบัน เพราะไม่ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานหรือทำให้เกิดผลข้างเคียงต่อผู้ป่วยโรคมะเร็ง ทั้งยังทำให้สุขภาพดีขึ้นทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

อนึ่ง มีบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งหลายเรื่องที่คุณเล่าได้ใช้ชีวิตร่วมกับการรักษาแผนปัจจุบันหรือบางเรื่องก็รักษาด้วยวิธีธรรมชาติบำบัดเพียงอย่างเดียว แต่บันทึกเหล่านั้นไม่ได้เน้นความสำคัญของแนวคิดดังกล่าว บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งที่นำเสนอแนวคิดนี้เป็นสำคัญมี ๒ เรื่อง คือเรื่อง **เมื่อหมอเป็นมะเร็ง** และ **เมื่อหมอเป็นมะเร็ง ภาค ๒**

ใน **เมื่อหมอเป็นมะเร็ง** คุณเล่าเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญการรักษาโรคมะเร็ง แต่เมื่อตนเองป่วยเป็นมะเร็งลำไส้ เขากลับปฏิเสธที่จะรับการฉายรังสีและเคมีบำบัดเพราะตระหนักดีถึงผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นแก่ผู้ป่วย

...อาวูที่ฆ่ามะเร็งนั้นยอมทำลายเซลล์ของร่างกายที่ยังดีอยู่ด้วยเสมอ
รังสีบำบัดยอมทำลายเซลล์บุลำไส้ จนกระทั่งลำไส้อักเสบ บวม ไม่ยอมให้อาหาร
ผ่าน ในที่สุดลำไส้ทั้งขดอาจเกาะติดกันนิ้วเนี่ย...

...พิษของเคมีบำบัดยังแสดงออกทางกระเพาะอาหารและลำไส้ ทำให้
คลื่นไส้อาเจียน พิษที่ไปสู่สมองทำให้ความคิดความอ่านหยุดนิ่งถึงกับซึมอยู่กับที่
ขาดคุณภาพชีวิต แม้ความสวยงามของเรือนร่างก็สูญสิ้นไป... (ธันย์ โสภาคย์,
๒๕๔๓: ๔๒-๔๓)

ดังนั้น เขาจึงหันไปเลือกรักษาตัวด้วยวิธีชีวิตแทนแม้ว่าจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากคนรอบข้างที่ไม่เชื่อถือในหลักการดังกล่าวเลยก็ตาม ผลของการปฏิบัติตนตามแนวทางของชีวิตทำ

ให้เขามีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีขึ้นกว่าเดิม สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ไม่ต้องทนทุกข์ทรมานจากการรักษาเช่นผู้ป่วยคนอื่นๆ และมะเร็งก็ไม่ได้แสดงอาการใดๆ ออกมาเลย

ส่วนใน เมื่อหมอเป็นมะเร็ง ๒ ผู้เขียนได้นำเสนอประสบการณ์การป่วยเป็นมะเร็งของผู้เล่าที่รักษาตนตามแนวทางชีวิตมาแล้วระยะหนึ่ง และได้ผลเป็นที่น่าพอใจ แม้ว่าเซลล์มะเร็งจะลุกลามไปยังอวัยวะอื่นๆ แต่ผู้เล่าก็ไม่ได้กังวลแต่อย่างใด และยังมีมั่นใจว่าการปฏิบัติตนตามแนวทางชีวิตนั้นได้ผลดี

สรุปว่าบัดนี้ข้าศึกแห่งองคาพยพแม้อย่างปรากฏตัวให้เห็นได้อยู่ แต่ก็ได้อ่อนกำลังลงมากแล้ว ขณะที่ร่างกายและจิตใจของฉันทันยังมีสุขภาพองค์รวมดีพร้อม เพราะการปฏิบัติตัวตามแนวของชีวิต (ธันย์ โสภาคย์, ๒๕๔๔: ๔๒)

อย่างไรก็ดี เมื่อแพทย์ได้แนะนำเคมีบำบัดชนิดใหม่ที่ไม่น่าก่อให้เกิดผลข้างเคียงแก่ผู้เล่า เขาก็ตัดสินใจรับเคมีบำบัดดังกล่าวภายหลังจากที่ได้ศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบแล้ว เมื่อรับเคมีบำบัดก็ปรากฏว่าเซลล์มะเร็งถูกกำจัดไปอย่างรวดเร็ว แต่ก็เพียงระยะสั้นๆ เท่านั้นเพราะเขาเกิดอาการดีอียา เมื่อนั้น เซลล์มะเร็งก็ลุกลามไปอย่างรวดเร็วยิ่งกว่าเดิม เขาจึงงดรับเคมีบำบัดและหันกลับไปสู่การรักษาตัวเองด้วยวิธีชีวิตต่อไป

จากที่ได้กล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดว่าการรักษาโรคมะเร็งด้วยวิธีชีวิตนั้นได้ผลดีกว่าการรักษาด้วยวิธีการแพทย์แผนปัจจุบัน เพราะการปฏิบัติตนแบบชีวิตนั้นทำให้ผู้เล่ามีสุขภาพดีขึ้นทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ทั้งยังไม่ก่อให้เกิดผลข้างเคียงใดๆ ถึงแม้ว่าเซลล์มะเร็งจะไม่ถูกกำจัดแต่ก็ไม่อาจทำอันตรายต่อร่างกายได้ แตกต่างจากแนวทางการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน ซึ่งแม้จะมีเคมีบำบัดที่ไม่น่าก่อให้เกิดผลข้างเคียงเลยก็ตาม แต่ก็มีผลเพียงระยะสั้นๆ เท่านั้น หากว่าร่างกายดีอียาหรือยาเคมีบำบัดนั้นไม่เกิดประสิทธิผลเสียแล้ว มะเร็งก็จะยิ่งลุกลามมากขึ้นกว่าเดิม

อนึ่ง บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งที่นำเสนอแนวคิดดังกล่าวนี้ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับโรคมะเร็งเอาไว้ที่น่าสนใจ กล่าวคือ โรคมะเร็งไม่ใช่โรคร้ายแรงที่พึงกำจัดให้สิ้นซาก แต่โรคมะเร็งเป็นระบบการทำงานอย่างหนึ่งของร่างกายที่เกิดจากความพยายามในการกำจัดพิษที่

สะสมอยู่ในร่างกาย และเป็นสัญญาณเตือนอย่างสำคัญที่จะทำให้คนเราารู้ถึงความผิดปกติ ซึ่งหากเราสนใจสัญญาณเตือนที่ร่างกายส่งออกมาแล้ว เราก็จะสามารถรักษาตัวได้อย่างทัน่วงที่

มะเร็งไม่ใช่ศัตรูตัวร้ายของชีวิต หากแต่เป็นมิตรที่ออกจะเคร่งกระเปียบและเข้มงวด ทำหน้าที่เป็นยามคอยเฝ้าเตือนภัย เพื่อคุ้มครองชีวิตทั้งระบบไม่ให้พลอยพังครืนไปด้วยกัน แต่จะรวบรวมพิษจากอาหารที่ผิดและระบบการใช้ชีวิตที่ผิดให้มาอยู่ที่เดียวกัน เพื่อง่ายต่อการกำจัดกวาดล้าง เพียงแต่ท่านสนใจในตัวเองและอ่านรหัสอาการที่มีตรพยายามส่งสัญญาณมาให้ท่านทราบได้ทันเวลา ท่านจะมีโอกาสหายจากมะเร็งที่เริ่มคุกคามอวัยวะใดอวัยวะหนึ่ง... (ธันย์ โสภาคย์, ๒๕๔๓: ๔๒-๔๓)

แนวคิดที่มองเห็นว่ามะเร็งเป็น 'มิตร' ดังข้างต้นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของหลักการชีวิตจิตที่เน้นการอยู่ร่วมกันกับมะเร็งอย่างสันติ และแตกต่างจากหลักการของการแพทย์แผนปัจจุบันที่มุ่งกำจัดมะเร็งในฐานะโรคร้ายอย่างสิ้นเชิง

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาโรคมะเร็งด้วยชีวิตจิตจึงเป็นแนวคิดที่สนับสนุนหลักการและวิถีปฏิบัติตนตามแนวทางชีวิตจิตว่าสามารถบำบัดเยียวยาผู้ป่วยโรคมะเร็งได้จริง และเมื่อเปรียบเทียบกับการรักษาด้วยวิธีการแพทย์แผนปัจจุบันแล้วก็ยังเป็นผลดีกว่าต่อผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ผู้อ่านที่สนใจแนวทางการรักษาดังกล่าวก็จะเกิดความเชื่อมั่นมากขึ้น ทั้งยังเป็นการโต้แย้งข้อวิพากษ์วิจารณ์ของการแพทย์แผนปัจจุบันที่ยังคลงแคลงใจต่อหลักการและแนวทางการปฏิบัติของชีวิตจิต เพราะการนำเสนอเนื้อหาต่างๆ นั้นมาจากมุมมองของผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้รักษาตัวเองโดยยึดแนวทางของชีวิตจิตอย่างได้ผลดีมาแล้ว

๓.๒.๔ แนวคิดอื่นๆ

นอกจากแนวคิดที่ได้นำเสนอมาแล้วทั้ง ๓ กลุ่มแนวคิด ยังมีบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งอีก ๒ เรื่องที่นำเสนอแนวคิดอันน่าสนใจ และไม่อาจจัดอยู่ในกลุ่มแนวคิดข้างต้นได้ แม้ว่าแนวคิดของบันทึกทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าวจะไม่ใช่วิธีแนวคิดที่เกี่ยวกับโรคมะเร็งโดยตรง แต่ก็มีคุณค่าในการให้ประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างเด่นชัด ได้แก่เรื่อง มะเร็งขึ้นสมอง และ นั่งคุยกับความตาย

๓.๒.๔.๑ หากคนเราใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า เราก็จะไม่กลัวความตายหรือเสียดายชีวิตหากต้องจากโลกนี้ไป

ในเรื่อง มะเร็งขั้นสมอง ผู้เล่าเรื่องเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและในอาชีพการงานเป็นอย่างมาก เขาได้ดำเนินชีวิตในครรลองที่ถูกต้องมาโดยตลอด และยังได้สร้างคุณงามความดีและยังประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมหลายประการ แต่แล้วผู้เล่าก็กลับได้พบว่าตนเองป่วยเป็นมะเร็งสมอง ซึ่งเป็นโรคมะเร็งชนิดร้ายแรงที่อาจทำให้ถึงแก่ความตายได้ในเวลาอันสั้น อย่างไรก็ตาม ผู้เล่าก็ไม่ได้แสดงความหวาดกลัวหรือเสียดายชีวิตแต่อย่างใด กลับทำใจยอมรับได้ เพราะถือว่าตนนั้นได้ใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่า และได้ทำความดีให้แก่โลกอย่างเต็มที่แล้ว

การนำเสนอเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงคุณงามความดีที่ผู้เล่าได้ประกอบมาโดยตลอดชีวิต ทำให้ผู้อ่านตระหนักได้ถึงคุณค่าของผู้เล่าในฐานะบุคคลที่ได้กระทำคุณประโยชน์แก่สังคมมาโดยตลอด ดังนั้น ผู้เล่าในเรื่องนี้จึงเป็นคนที่มีความหมาย ไม่ว่าจะต้องเสียชีวิตด้วยเหตุอันใดก็ตาม ความตายนั้นก็ไม่มี ความหมายใดๆ เลย เพราะผู้เล่าได้ใช้ชีวิตที่ผ่านมามาอย่างคุ้มค่าแล้ว

๓.๒.๔.๒ คนเราไม่ควรกลัวความตายเพราะความตายเป็นสิ่งที่ติดอยู่กับคนเราตลอดเวลา และหากเรามั่นใจว่าไม่กลัวตาย ก็จะมีกำลังใจต่อสู้กับโรคร้ายได้

ส่วนเรื่อง นิ่งคุยกับความตาย ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความตาย กล่าวคือ ผู้เล่าเป็นผู้ป่วยมะเร็งต่อมลูกหมากระยะสุดท้าย เขารู้ดีว่าโรคมะเร็งเป็นโรคร้ายแรงและเขาอาจจะต้องตายในไม่ช้า แต่เขาก็ไม่ได้แสดงความหวาดกลัวต่อความตายแต่อย่างใด แม้กระทั่งในเวลาที่เขาได้ลองรักษาตัวอย่างเต็มที่ดูก่อน เมื่อความตายยินยอม เขาก็จึงดำเนินการรักษาตัวทุกวิถีทางจนกระทั่งหายจากโรคมะเร็ง เมื่อนั้นความตายจึงจะลาจากไป เขาก็จึงขอร้องให้ความตายเปิดเผยใบหน้าให้เห็น เมื่อความตายถอดหน้ากากออกมา ก็พบว่าภายใต้หน้ากากหวังกะโหลกนั้นคือใบหน้าของเขาเอง ดังนั้นแนวคิดของบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเรื่องนี้ก็คือ คนเราไม่ควรกลัวความตายเพราะความตายเป็นสิ่งที่ติดอยู่กับคนเราตลอดเวลา และหากเราไม่กลัวตายเสียแล้วก็มีกำลังใจต่อสู้กับโรคร้ายได้

จากที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นที่น่าสังเกตว่าบันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งทั้ง ๑๓ เรื่องล้วนแต่นำเสนอแนวคิดในเชิงบวกด้วยกันทั้งสิ้น ซึ่งย่อมแตกต่างจากความเข้าใจของคนทั่วไปที่มักจะมองว่าโรคมะเร็งนั้นเป็นโรคร้ายที่หมดหนทางรักษา ผู้ป่วยโรคมะเร็งเป็นผู้โชคร้ายที่จะต้องถึงแก่

ความตายด้วยความทุกข์ทรมานในเวลาอันสั้น นอกจากนี้ แนวคิดที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นยังมีคุณค่าต่อผู้อ่านในวงกว้าง ไม่เพียงต่อผู้อ่านที่เป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งเท่านั้น แต่บุคคลใกล้ชิดผู้ป่วยและบุคคลทั่วไปก็ยังได้รับประโยชน์ด้วยเช่นกัน ในอันที่จะได้นำประสบการณ์ของผู้เล่าและแนวคิดต่างๆ ที่ได้นำเสนอมาข้างต้น มาเป็นบทเรียนสำหรับการเผชิญหน้ากับอุปสรรคหรือความทุกข์ยากต่างๆ ซึ่งไม่เฉพาะแต่กรณีการป่วยเป็นโรคมะเร็งเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงอุปสรรคจากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งจึงเป็นงานเขียนที่มีเนื้อหาหลากหลายและกว้างขวาง ไม่เพียงแต่เนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์การป่วยเป็นมะเร็งอันเป็นเนื้อหาหลักของเรื่องเท่านั้น หากแต่ยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคมะเร็ง และเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีด้านต่างๆ อันมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้อ่านในวงกว้าง นอกจากนี้ บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งก็ยังมีกรนำเสนอแนวคิดที่น่าสนใจเอาไว้ด้วย เนื้อหาและแนวคิดนี้เองที่ทำให้บันทึกผู้ป่วยโรคมะเร็งเป็นบันทึกที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ทั้งต่อผู้อ่านที่เป็นผู้ป่วยโรคมะเร็ง รวมถึงผู้อ่านทั่วไปด้วยเช่นกัน